
Plats och tid	Kommunhus B, Östra Långgatan, Varberg. Sammanträdeslokal B1. Kl. 13:30-15.45	
Beslutande	Martin Bagge (MP), ordförande Rita Wiberg (S), vice ordförande Knut Aurell (M) Håkan Olsson (M) §§ 75-78 Anette Sillrén (M) tj. ersättare §§ 79-90 för Håkan Olsson Sandor Olah (M) Sven- Anders Svensson (C) Margareta Bernäs (L) Maulo Rivera (S) tj. ersättare för Göran Sandberg (S) Kjell-Ove Cederholm (S) Julia Nord Axelsson (S) Bo Qvist (SD)	
Inte tjänstgörande ersättare	Anette Sillrén (M) §§ 75-78 Karl-Gunnar Svensson (KD) §§ 75-78 och 81-90 Hanna Nyström (S)	
Övriga närvarande	Miljö- och hälsoskyddschef Stefan Andersson Sekreterare Birgit Stalpi Stf. Förvaltningschef Anders Bergh §§ 75-89 Miljö- och hälsoskyddsinspektör Kristin Broman §§75-78 och Karl Inge Johansson §§ 78-89. Livsmedelsinspektör Momir Balorda och Liam Thoong §§ 75-78	
Utses att justera	Rita Wiberg	
Justering plats och tid	Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen den 2 november 2016 kl. 16.00.	
Sekreterare	Birgit Stalpi	Paragraf 75-90
Ordförande	Martin Bagge	
Justerande	Rita Wiberg	

Anslag /bevis

Protokollet är justerat. Justering har tillkännagivits genom anslag

Organ	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Sammanträdesdatum	31 oktober 2016
Datum då anslaget sätts upp	4 november 2016
Datum då anslaget tas ned	29 november 2016
Förvaringsplats för protokoll	Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, Drottninggatan 17, Varberg
Underskrift	Birgit Stalpi

MHN § 75

Dnr 2016-000033

Information, meddelande, rapporter från nämndens ledamöter och ersättare

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. notera i protokollet, Margareta Bernäs (L) och Julia Nord Axelsson (S) redovisning från FAH-konferensen den 12-13 oktober 2016 samt Rita Wiberg (S) och Margareta Bernäs (L) redovisning från Västsvenska EU-konferensen Energi och klimat den 1-2 sep.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslöt den 2 februari 2015 att nämndens ledamöter och ersättare kontinuerligt ska redovisa från kurser/konferenser och uppdrag som man deltagit i som representant för nämnden.

Margareta Bernäs (L) och Julia Nord Axelsson (S) har inkommit med en redovisning från FAH-konferensen den 12-13 oktober 2016.

Rita Wiberg (S) och Margareta Bernäs (L) har inkommit med en redovisning från Västsvenska EU-konferensen Energi och klimat som var den 1-2 september 2016.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 62.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 76

Dnr 2016-000035

Information om inbjudningar till kurser och konferenser

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. ärendet utgår.

Beskrivning av ärendet

Ordförande Martin Bagge (MP) informerar om att det inte kommit in några inbjudningar till kurser och konferenser till nämnden.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 63.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 77

Dnr 2016-000036

Delegeringsbeslut

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. godkänna redovisningen av delegeringsbeslut.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och räddningsnämnden (nytt namn fr.o.m. 1 januari 2013 till Miljö- och hälsoskyddsnämnden) har överlåtit sin beslutanderätt till tjänstemän enligt en av miljö- och räddningsnämnden antagen delegeringsordning. Dessa beslut ska redovisas till Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Redovisningen innebär inte att Miljö- och hälsoskyddsnämnden får ompröva eller fastställa delegeringsbesluten.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har upprättat en förteckning över delegeringsbeslut för den 16 augusti-30 september 2016.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 64.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 78

Dnr 2016-000038

Intern redovisning – förvaltningen redovisar

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. om återremiss gällande redovisning av ett av arbetsutskottets utvalda delegeringsbeslut, DB 2016-784, Dnr 2015-002026, Beslut om avloppstillstånd inom Hunnestad 5:25.
2. godkänna miljö- och hälsoskyddschef Stefan Andersson redovisning av arbetsutskottets utvalda delegeringsbeslut.
  - DB 2016-795, Dnr 2015-001795 Beslut om att avsluta ärende, fastigheten Lorensberg 19
  - DB 2016-835, Dnr 2016-001175 Beslut om tillstånd för yrkesmässig användning av kemiska bekämpningsmedel, Klosterfjordens golfklubb AB, fastigheten Åskloster 1:123
  - DB 2016-860, Dnr 2014-000624 Beslut för anmäld miljöfarlig verksamhet återvinningscentral inom fastigheten Skällinge-Bösarp 1:1
  - Ordförandebeslut
  - DB 2016-857, Dnr 2015-001216 Beslut om föreläggande att vidta åtgärder förenat med vite, McDonalds Lassabacka, fastigheten Äppelträdet 17.
3. notera i protokollet Miljö- och hälsoskyddsinspektör Kristin Broman information om Fiskvision och Stf förvaltningschef Anders Bergh information om Björkängs havsbad. Livsmedelsinspektör Liam Thoong och Momir Balorda information om Skällinge Hembageri AB.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddschef Stefan Andersson ges möjlighet att under denna punkt redovisa/informera nämnden i olika frågor.

Miljö och hälsoskyddsinspektör Kristin Broman informerar om Fiskvision och Anders Bergh informerar om Björkängs havsbad. Livsmedelsinspektör Liam Thoong och Momir Balorda informerar om Skällinge Hembageri AB.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 65.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 79

Dnr 1996-000479

Ansökan om utdömning av vite kopplad till Mål 6939-16, Skällinge Hembageri AB, fastigheten Skällinge 13:1

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. ansöka om utdömning av vite av Skällinge Hembageri AB org. nr 556311-7471, fastigheten Skällinge 13:1.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar att Förvaltningsrätten i Göteborg utdömer totalt 30 000 kr i vite av Skällinge Hembageri AB på grund av bristfällig märkning av 10 bageriprodukter.
3. Beslutet har fattats med stöd av § 6 Lagen om vite 1985:206.

Jäv

Karl-Gunnar Svensson anmäler jäv.

Beskrivning av ärendet

Vid flertalet inspektioner har miljö- och hälsoskyddsförvaltningen (MHF) konstaterat avvikelse från livsmedelslagstiftningen gällande kontrollområdet Information genom att kontrollera märkning av företagets egenproducerade bageriprodukter. Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) förelade den 14 mars 2016 Skällinge Hembageri AB att omedelbart efter delgivning av beslutet se till att alla produkter som företaget släpper ut på marknaden är märkta enligt informationsförordningen. Beslutet § 24/2016 förenades med löpande vite om 3000 kronor för varje produkt som inte uppfyller märkningskraven. Enligt beslutet kommer MHF att följa upp avvikelser vid extra offentliga kontroller som inte ska göras tätare än en gång i månaden. Föreläggandet delgavs Skällinge Hembageri den 24 mars 2016 och företaget har inte överklagat beslutet.

Den 14 juni 2016 gjorde MHF en uppföljande inspektion för att kontrollera om verksamheten åtgärdat avvikelserna. Märkning på fyra produkter granskades och avvikelser konstaterades på alla fyra produkter. MHN beslutade den 17 juni 2016 att ansöka om utdömning av vite om 12 000 kronor.

För att vidare följa upp nämndens beslut § 24/2016 påbörjade MHF en ny extra offentlig kontroll hos företaget den 18 augusti 2016. Vid besöket begärde vi att få livsmedelsinformation gällande tolv produkter som vi valde ut för granskning. Då företaget inte kunde lämna efterfrågade uppgifter vid besöket skickade MHF en begäran till företaget om att komma in med uppgifterna. Företaget lämnade inte in uppgifterna i tid. MHN utfärdade den 5 september 2016 ett föreläggande med vite § 66/2016 att företaget skulle lämna in uppgifterna senast till den 30 september 2016.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 79 (forts)

Dnr 1996-000479

Föreläggandet delgavs företaget den 15 september 2016. Verksamheten lämnade in de begärda uppgifterna i tid.

Vid granskning av de inlämnade uppgifterna konstaterade MHF att Värmlands limpä och Wiener längd uppfyller kraven i informationsförordningen (EG) nr 1169/2011.

Märkningen av övriga 10 produkter uppfyllde inte märkningskraven. Avvikelseerna är att:

- alla ingredienser deklarerar inte, till exempel guarkärnmjöl, citronsyra, solroslecitin, emulgeringsmedel E 472e, gluten,
- ingredienserna deklarerar inte i fallande storleksordnings efter vikt,
- mängddeklarationer av vissa ingredienser saknades.

Om alla ingredienser inte deklarerar kan inte konsumenten göra ett medvetet och säkert val. Detta är särskilt viktigt för vissa konsumentgrupper till exempel allergiker.

Beslutsunderlag

Vitesföreläggande beslut § 24/2016 och mottagningsbevis
Vitesföreläggande beslut § 66/2016 och mottagningsbevis
Kontrollrapport från inspektion 2016-10-03
Komplettering till kontrollrapport 2016-10-06

Övervägande

Företaget har inte rättat sig efter beslutet om föreläggande med vite § 24/2016 från den 14 mars 2016. Detta har MHF konstaterat vid två uppföljande kontroller.

Nämnden har den 17 juni 2016 ansökt om utdömande av vite för felaktig märkning på fyra produkter som granskades den 14 juni 2016.

Dessutom har nämnden i september förelagt företaget med vite att lämna in nödvändiga uppgifter om livsmedelsprodukter som valdes ut för kontroll av märkning.

Den 3 oktober 2016 konstaterade MHF att 10 av 12 produkter hade avvikelser i märkningen.

Vår främsta roll som myndighet är att skydda konsumenternas hälsa och intressen genom att bland annat upptäcka avvikelser från livsmedelslagstiftningen och se till att avvikelserna rättas till.

Genom att utesluta vissa ingredienser från märkningen hindrar företaget konsumenterna att göra sina medvetna val. Det kan också orsaka hälsovådliga konsekvenser för vissa konsumentgrupper till exempel allergiker.

Konsumenten kan tro att det finns mer av en ingrediens som är viktig för hen om ingående ingredienser inte deklarerar i fallande storleksordning

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 79 (forts)

Dnr 1996-000479

Vi bedömer det befogat att utdöma vite på grund av att företaget trots vitesföreläggandet inte rättat till avvikelserna.

Ekonomi och verksamhet

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen kan ta ut en avgift för extra offentlig kontroll vid bristande efterlevnad då detta inte ingår i den årliga kontrollavgiften.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 72.

Prot. utdrag: Förvaltningsrätten i Göteborg, Sten Sturegatan 14, 411 39 GÖTEBORG.
Livsmedelsinspektör M Balorda och L Thoong

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 80

Dnr 1996-000479

Beslut om upphävande av beslut om föreläggande förenat med vite § 66/2016, Skällinge Hembageri AB, fastigheten Skällinge 13:1

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. upphäva beslut om föreläggande förenat med vite § 66/2016, Skällinge Hembageri AB org. Nr 556311-7471.

Jäv

Karl-Gunnar Svensson anmäler jäv.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 5 september 2016 att förelägga er om att ni skulle senast den 30 september 2016 komma in med uppgifter som miljö- och hälsoskyddsförvaltningen begärt av er i "Begäran om livsmedelsinformation för bedömning av märkning av era produkter" daterad 19 augusti 2016. Beslutet var förenat med vite om 30 000 kronor om inte uppgifterna kommer in i tid.

Ni har lämnat in begärda uppgifterna den 27 september 2016.

Beslutsunderlag

Beslut om föreläggande förenat med vite § 66/2016

Övervägande

Eftersom företaget lämnat in uppgifter som Miljö- och hälsoskyddsnämnden begärt i föreläggandet inom föreskriven tid finns det inga skäl att beslutet kvarstår.

Därför beslutar nämnden som ovan.

Ekonomi och verksamhet

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen kan ta ut en avgift för extra offentlig kontrollvid bristande efterlevnad då detta inte ingår i den årliga kontrollavgiften.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 73.

Prot. utdrag: Skällinge hembageri AB, Brandmansgatan 5, 432 99 Skällinge.
Livsmedelsinspektör M Balorda och L Thoong

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 81

Dnr 2016-000039

Meddelanden, information om beslut

Dnr MHN 2016-001156

Dnr MHN 2016-001061

Kommunstyrelsen har översänt protokollsutdrag:
§ 167: Kommunikation för flygkingmottagande, integration och inkludering.
§ 188 Kommunstyrelsens sammanträdesdagar 2017

Dnr MHN 2016-000997

Kommunstyrelsens arbetsutskott har översänt protokollsutdrag § 378:
Budgetgenomgång 13 sept.

Dnr MHN 2015-000559

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har översänt inspektionsmeddelande efter tillsynsbesök hos
Varbergs kommun avseende lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Dnr MHN 2014-000245

Lahall 1:18

Svea Hovrätt mark och miljööverdomstolen har översänt dom i mål nr:
M8984-15, gällande Södra skogsägarnas ansökan om tillstånd till fortsatt
och utökad produktion vid anläggningen i Värö i Varbergs kommun.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 82

Dnr 2015-001287

Ekonomiska rapport, kvartals-/halvårsrapport

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. godkänna den ekonomiska rapporten/kvartalsrapporten (januari-september 2016).

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddschef Stefan Andersson redovisar muntligt miljö- och hälsoskyddsförvaltningens ekonomiska rapport/kvartals-/halvårsrapport (januari-september) 2016.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 67.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 83

Dnr 2016-001287

Begäran om att få ta i anspråk resultatfond

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. begära att nämnden får ta i anspråk 500 tkr. under 2017 från resultatfonden för internt kvalitetsarbete.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) använder sedan 1 februari 1996 handläggare-/ärendesystemet Miljö/ECOS. Under en lång följd av år har olika uppdateringar skett, samtidigt som det också pågått utveckling av ett nytt modernare system. MHN hade för avsikt att köpa det nya systemet 2016, men då systemet inte har blivit riktigt klart förrän hösten 2016 kommer MHN att köpa in det tidigast 2017.

Det är sedan tidigare utrett att kommunens ärendesystem Publik 360 inte motsvarar MHN:s behov

Innan det nya handläggare-/ärendesystemet kan tas i bruk måste gallrings- och justeringsåtgärder vidtas både i det fysiska arkivet och i nuvarande handläggare-/ärendesystem, samt vidtas förberedande åtgärder för ett nytt e-arkiv. Den avbrutna flytten till stadshus B medför att det fysiska arkivet måste struktureras om.

Sammanlagt bedömer vi att ungefär 1 årsarbete behövs, under året 2017. Avsikten är att internt anlita serviceförvaltningens erbjudande om tjänster inom administration/arkiv.

Bedömning

MHN hade vid ingången till 2016 en fond om 2,0 milj. kr. Nämnden bedömer att 500 tkr. behöver ianspråk tas under 2017.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 68.

Prot. utdrag: Kommunfullmäktige

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 84

Dnr 2016-001061

Sammanträdesdatum/tider för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2017

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. anta föreslagna sammanträdestider för nämnden 2017.

Beskrivning av ärendet

Förslag på sammanträdestider för arbetsutskottet 2017. (sammanträdeslokal Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens bibliotek)

13	februari	kl. 13.00
20	mars	kl. 13.00
2	maj	kl. 13.00
7	juni	kl. 13.00
21	augusti	kl. 13.00
9	oktober	kl. 13.00
27	november	kl. 13.00

Förslag på sammanträdestider för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2017. (sammanträdeslokal Fävren i kommunhus C)

27	februari	kl. 13.30
3	april	kl. 13.30
15	maj	kl. 13.30
19	juni	kl. 13.30
4	september	kl. 13.30
23	oktober	kl. 13.30
11	december	kl. 13.30

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 69.

Prot. utdrag: Kommunkansliet

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 85

Dnr 2016-001131
2016-001138, 2016-001188
2016-001189

Slutrapporter från Miljösamverkan Halland, Västra Götaland, Havs och vattenmyndigheten

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. notera i protokollet inkomna slutrapporterna från miljösamverkan Halland, Västra Götaland och Hav och vattenmyndigheten: Dagvatten, Reach, Små avlopp med fosforfälla och Utsläpp till vatten från mindre verksamheter 2015-2016.

Beskrivning av ärendet

Miljösamverkan Halland, Västra Götaland och Hav och vattenmyndigheten har översänt slutrapporter gällande: Dagvatten, Reach, Små avlopp med fosforfälla samt Utsläpp till vatten från mindre verksamheter 2015-2016.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 70.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 86

Dnr 2013-000664

Beslut om upphävande av beslut om förbud förenat med vite att släppa ut avloppsvatten från tillhörande hushåll på fastigheten xxxx

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. att upphäva meddelat vitesbeslut MHN § 56/2016.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen inventerade avloppsanläggningen på fastigheten xxxxxxxx den 24 september 2013. xxxxxxxxxxxxxxxx fastighetsägare och xxxxxxxxxxxxxxxx från miljö- och hälsoskyddsförvaltningen var på plats vid inventeringen. Vid besöket konstaterades att avloppsanläggningen (WC+BDT) bestod av 2-kammarbrunn med utsläpp via ledning till dike. Beslut om förbud att släppa ut avloppsvatten skickades den 19 december 2013, DB 2013-1217.

Trots att förbudet hade trätt i kraft hade inga åtgärder vidtagits som förhindrar utsläpp av avloppsvatten till den bristfälliga avloppsanläggningen. Den 22 april 2016 skickades ett meddelande om den bristfälliga avloppsanläggningen till fastighetsägare, med information om beslut med vite där fastighetsägare fick möjlighet att inkomma med en ansökan om ny avloppsanläggning innan den 13 maj 2016. I meddelandet informerades att en ny avloppsanläggning skulle vara inrättad innan den 1 oktober 2016. Ingen ansökan inkom innan den 13 maj 2016 och ingen annan kontakt hade tagits med förvaltningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 13 juni 2016 att förbjuda utsläpp av avloppsvatten från hushållet till befintlig avloppsanläggning på fastigheten xxxxxxxx, Varbergs kommun.

Förbudet gällde från och med den 1 oktober 2016.

Förbudet förenades med ett vite om 80 000 kr.

Övervägande

Den 20 september 2016 inkom en ansökan om inrättande av ny avloppsanläggning på xxxxxxxxxxxx

Beslut om tillstånd att inrätta en avloppsanläggning på xxxxxxxxxxxx fattades den 20 september 2016, DB 2016-838.

Den 21 september 2016 slutbesiktigades ny avloppsanläggning på xxxxxxxx

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 87

Dnr 2015-000271

Riktlinjer för vägtrafikbuller – lokal tillämpning av nationella riktvärden, anvisningar och praxis, Varbergs kommun 2016

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. återremiss av ärendet då Byggnadsnämnden i sitt beslut har återremitterat ärendet.

Beskrivning av ärendet

Rapporten har tagits fram av den av kommunen tillsatta bullergruppen. Riktlinjernas aktualitet ska bedömas vart femte år. Vid en eventuell revidering ska hamn- och gatuförvaltningen vara sammankallande.

Buller från vägtrafiken står för bland de största miljöstörningarna med konsekvenser för hälsa och välbefinnande som människor utsätts för i det moderna samhället. Det är därför angeläget att så långt möjligt minska dessa störningar och även att undvika att nya trafikbullerstörningar tillkommer.

Föreliggande riktlinjer för vägtrafikbuller i Varbergs kommun avser att tydliggöra för politiker, handläggare och allmänhet hur trafikbullerfrågorna ska hanteras i kommunen och att lägga en grund för ett effektivt arbete med bullerproblemen.

Riktlinjerna omfattar både befintliga bullerstörningar och de bullerstörningar som kan uppstå vid nyplanering av byggnader eller trafikinfrastruktur. Det finns ett särskilt behov av kommunala riktlinjer för trafikbuller vid nybebyggelse på grund av den omfattande nybyggnad och förtätning av bostäder som planeras.

Synen på hur störande trafikbuller ska hanteras har tidigare skilt sig mellan olika förvaltningar vilket har skapat en otydlighet vid handläggningen av bullerfrågor i kommunen. Detta beror till stor del på att det har funnits motsättningar mellan de olika lagar som behandlar buller, samt oenighet mellan de ansvariga myndigheterna om tillämpningen av dessa lagar.

Samarbetet i den särskilt tillsatta bullergruppen har lett fram till en gemensam syn på hanteringen av bullerproblem i kommunen. Tillsammans med en förändrad lagstiftning har detta gett väsentligt bättre förutsättningar för arbetet med trafikbuller inom Varbergs kommun.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 74.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88

Dnr 2015-001644

Yttrande över granskningshandling till detaljplan för utökning av Derome industriområde – Del av Bossgård 2:8 och 2:20, del av Åsby 5:4, Stengårdshult 2:3 och del av Stengårdshult 2:1.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att tillstyrka planen med följande villkor:

1. En anmälan enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som beskriver vilka åtgärder som utförts och kommer att utföras för avhjälpan av föroreningarna inom det MIFO-klassade området inom planområdet ska lämnas in till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Planen bör inte antas innan en sådan anmälan inkommit till nämnden.
2. En anmälan enligt 12 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som detaljerat beskriver utformning av hur dagvatten från verksamhetsområdet kommer att tas om hand ska lämnas in till miljö- och hälsoskyddsnämnden innan planen antas.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tidigare ställningstaganden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) har i sitt yttrande över samrådshandlingen i ärendet framfört följande synpunkter:

- Miljökonsekvensbeskrivningen till den förestående tillståndsansökan om utökad verksamhet ska användas som underlag vid bedömning av vilka krav ur miljösynpunkt som ska gälla för detaljplanen.
- En dagvattenutredning med beräkningar av flöden från hela industriområdet ska göras. Utredningen ska även redogöra för vilka förutsättningar som finns för att klara föroreningar vid utsläppspunkten för dagvatten i förhållande till Miljöförvaltningens i Göteborg stad riktlinjer och riktvärden (R 2013:10) för utsläpp av förorenat vatten till recipient och dagvatten.
- En planbestämmelse införs med lydelsen ”marken får inte bebyggas innan den har sanerats så att acceptabla föroreningsnivåer med avseende på markanvändning erhålles.” Acceptabla föroreningsnivåer i detta sammanhang är halter under mindre känslig markanvändning (MKM) enligt Naturvårdsverkets rapport 5976.
- En bullerutredning ska göras som visar att planerad verksamhet inom planområdet tillsammans med bolagets redan befintliga verksamhet klarar riktvärdena enligt Naturvårdsverkets rapport 6538, vägledning

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88 (forts)

Dnr 2015-001644

om industri- och annat verksamhetsbuller:
Leq dag (06-18)   Leq kväll (18-06) samt   Leq natt (22-06)
lör- sön- och helgdag(06-18)
50 dBA   45 dBA   40 dBA
om inte annat sägs i tillstånd enligt miljöbalken.

- En redogörelse över beräknade utsläpp till luft ska göras som ska ligga till grund för en bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa och miljön orsakade av dessa utsläpp.
- En beskrivning av risken för störande ljus från verksamheten samt tänkbara åtgärder för att minimera denna risk ska redovisas.

Planhandlingar

Granskningsunderlaget innehåller plankarta, plan- och genomförandebeskrivning, samrådsredogörelse samt bedömning av behovet av miljöbedömning för planen. Dessutom har följande utredningar av vikt ur miljösynpunkt tillförts handlingarna:

Dagvattenutredning

- PM Dagvattenhantering, WSP 2016-06-23, *Redogörelse för dagvattenhantering i samband med ansökan om ny detaljplan för utökning av industriområde samt ansökan om förnyat miljö tillstånd.*

Geotekniska- samt markmiljötekniska utredningar

- Markmiljöteknisk undersökningsrapport (MUR), WSP 2016-06-08.
- PM Geoteknik stabilitet, WSP 2016-06-08.
- Miljöteknisk undersökning samt riskbedömning, WSP 2016-06-29, *Miljöteknisk undersökning samt riskbedömning för Derome Timber inför planändring.*
- Undersökning av metangas, WSP 2016-06-27, *Undersökning av förekomst och risk med metangas i utfyllnadsområde på Derome Timber.*

Trafikutredning samt trafikbullerutredning

- Trafikutredning, ÅF-Infrastructure PM 2016-03-10, *Kapacitetsanalys Derome – Analys avseende framkomlighet i korsning väg 41/väg 854 i Veddige samt trafiksäkerhet vid Deromeskolan intill väg 854.*
- Trafikbullerutredning, ÅF-Infrastructure Rapport 2016-04-12, *Derome Timber AB, Varbergs kommun – Trafikbullerutredning för externa transporter.*

Dessutom har "Miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 1 § miljöbalken till Derome Timber AB:s ansökan om tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid bolagets sågverk i Derome" funnits tillgänglig vid handläggning av denna plan.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88 (forts)

Dnr 2015-001644

Av handlingarna framgår bl.a. följande;

Områdets geotekniska stabilitet

Den geotekniska stabiliteten har beräknats för två sektioner. Den ena avser området från befintligt industriområde ner till Viskan och den andra avser farligaste sektionen i befintlig deponi (MIFO-området). Resultaten av beräkningarna redovisas i PM Geoteknik stabilitet Derome Timber, WSP 2016-06-08.

Stabiliteten bedöms som tillfredställande för befintliga förhållanden för båda sektionerna. Framtida nu planerade byggnation bedöms förbättra nuvarande stabilitet.

Föroreningar i mark och grundvatten

Inom en del av det område där Derome Timber tänkt utöka sitt verksamhetsområde genomförde Länsstyrelsen i Hallands län år 2015 en inventering och riskklassning av en gammal deponi. Deponin åsattes riskklass 2 enligt Naturvårdsverkets metodik (MIFO) för inventering och klassning av förorenade områden. (Klass 2 innebär stor risk för människor och miljö). Inom området har bolaget under åren 1975 fram till ca 1995 deponerat restprodukter från verksamheten. Restprodukterna består bland annat av obehandlat virke och impregnerat virke, träspill, gips, bark och isolering, plastrester, stålband och dylika produkter. Det kan även förekomma restavfall från förbränning. Föroreningar av huvudsakligt intresse bedöms omfatta metaller, som kan ha använts för träimpregnering (koppar, krom, arsenik och zink), oljekolväten samt doppningskemikalier (klorfenoler t.ex. Servarex och dioxiner). Området är täckt med asfalt sedan 1992 enligt uppgift.

I rapporten "Miljöteknisk undersökning samt riskbedömning för Derome Timber inför planändring", WSP 2016-06-29, redovisas de senaste miljötekniska undersökningar som gjorts av området. Undersökningarna har omfattat bl.a. provtagning av jord ner till 7 meter under markytan i totalt 17 provpunkter. I sex av punkterna installerades grundvattenrör. Grundvatten, dagvatten och avloppsvatten har provtagits och analyserats.

21 jordprover analyserades i laboratorium, varav 13 prover från deponiområdet och övriga 8 prov var från det kringliggande området. I 4 av proverna påträffades halter överstigande de generella riktvärdena för KM, samtliga av dessa i det deponiklassade området. De ämnen som översteg var arsenik, PAH-H och tyngre alifater. Inga halter översteg MKM. Inga halter över KM uppmättes för dioxin.

Utifrån de laktester som gjorts på provmaterialet drar man i rapporten slutsatsen att risken för spridning av metaller till omgivningen är begränsad.

Grundvatten analyserades i de två grundvattenrör där grundvatten noterades. De ämnen som visade på förhöjda halter jämfört med bakgrund var arsenik, krom, nickel, zink och naftalen. Dessutom har förhöjda halter av fenol och kresol påvisats.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88 (forts)

Dnr 2015-001644

Metangas

I fyllnadsmassor med inslag av organiskt material kan det vid nedbrytning av detta bildas biogas/deponigas. Deponigasen innehåller bl.a. metan och koldioxid. Metan är en brandfarlig gas vilket innebär att den kan antändas vid vissa koncentrationer i blandning med luft. Länsstyrelsen har i sitt samrådsyttrande angivit att undersökning och riskbedömning bör göras för att visa vilka föroreningar som finns i marken samt i vilken omfattning lakvatten och deponigas bildas i "deponin".

I rapporten "Undersökning av förekomst och risk med metangas i utfyllnadsområde på Derome Timber", WSP 2016-06-27, redovisas resultat från utförda mätningar av ev. förekomst av metangas. Mätningar har gjorts inom det MIFO-klassade området och inom ett område strax väster om detta, vilket också har använts som utfyllnadsområde tidigare och där man nu planerar att uppföra en lagerbyggnad.

Inom MIFO-området har mätningar gjorts i rör 3-4 meter under markytan, i befintliga nedstigningsbrunnar och i ytan. Inom lagerbyggnadsområdet mättes avgången av deponigas endast i ytan.

Mätningarna visade på förekomst av metan under markytan i MIFO-området vilket visar att det sker en nedbrytning av organiskt material. Metanhalten nere i marken varierade mellan 5,4-21,8 %. Metanets nedre explosionsgräns är 5 volymprocent och den övre gränsen 15 volymprocent vid inblandning i luft. Inget flöde kunde mätas och inga halter av metan kunde uppmätas i ytan.

Mätningarna i ytan på området tilltänkt för lagerbyggnad visade inte på några halter av metan. Utifrån de genomförda undersökningarna bedöms risken med metan inom området som liten. Man kan överväga att göra en kompletterande undersökning av metangas vid andra årstider och efter exploatering eller introducera riskreducerande åtgärder för metangas vid en exploatering av området.

Dagvatten

I PM Dagvattenhantering, WSP 2016-06-23, Redogörelse för dagvattenhantering i samband med ansökan om ny detaljplan för utökning av industriområde samt ansökan om förnyat miljötillstånd (PM), beskrivs nuvarande hantering och skissas hur en framtida dagvattenanläggning skulle kunna se ut.

Dagens dagvattensystem är i huvudsak uppdelat på två delsystem som sammankopplas till en utloppsledning till Viskan.

- Ett system som tar hand om dagvatten samt bevattningsvatten från den västra delen av området (innehållande timmer/virkeslagring och sågverk). Dagvattnet leds via fördröjningsdamm och fördröjningsdike samt sedimentationsdamm.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88 (forts)

Dnr 2015-001644

- Ett system från östra delen av området (innehållande i huvudsak takstols/prefab-tillverkning och byggvaruhandel). Detta dagvatten leds direkt till utloppsledningen utan fördröjning/rening.

I PM anges att då man vid kontrollmätningar vid ett flertal tillfällen uppmätt förhöjda halter av organiskt material, fenoler, suspenderat material och fosfor bör man se över sedimentationsdammens funktion. Befintlig yta 600 m² bedöms som tillräcklig. Befintligt vattendjup på ca 1 m bedöms dock som otillräckligt för att tillräcklig uppehållstid och därmed sedimentation i dammen ska åstadkommas. En fördjupning rekommenderas så att ett minsta vattendjup på 2 meter skapas. Ett skötselprogram för dammen bör tas fram samt fortsatt provtagning efter dammen för att följa upp att dessa åtgärder har önskad effekt.

Med den framtida utökningen av sågverksområdet enligt ansökan om ny detaljplan som utgångspunkt föreslås att befintlig fördröjningsdamm/dike och sedimentationsdamm ersätts med nya dammar som anläggs inom den norra delen av planområdet. De dimensioneras för att kunna ta hand om dagvatten från hela industriområdet.

Det föreslås att dagvattnet ska samlas i en eller flera nya stamledningar, beroende på nytt och befintligt ledningssystem och ledas norrut till nytt dammområde.

Idag finns ingen möjlighet att på ett kontrollerat sätt ta hand om släckvatten i samband med en eventuell brand. Med ovan beskriven framtida dagvattenanläggning skapas en möjlighet att ta hand om släckvatten från hela sågverksområdet.

Provtagningen av dagvatten som leds ut i Viskan från Derome Timber visar en högre halt av metaller jämfört med den bakgrundshalt som har uppmätts i Viskan strax uppströms dagvattenutsläppet. För koppar och zink överskrids Göteborgs stads föreslagna riktvärden för dagvatten i utsläppspunkt.

Spillvatten

Inom det MIFO-klassade området finns företagets avloppsanläggning, trekammarbrunn med infiltration. Avloppsvattnet infiltreras genom deponimaterialet och sedan vidare till grundvattnet som sedan transporteras vidare till recipienten.

Trafik och trafikbuller

ÅF har på uppdrag av Derome gjort en analys avseende framkomlighet i korsning väg 41/väg 854 samt trafiksäkerhet vid Deromeskolan intill väg 854.

Resultatet redovisas i PM Kapacitetsanalys Derome, ÅF 2016-03-10.

Kapacitetsanalysen omfattar en beräkning av fordonsflöden och belastningsgrader för korsningen väg 41/väg 854 för prognosåret 2040. Som grund för beräkningarna ligger den trafikräkning ÅF gjort under en timmas tid som antas motsvara maxtimme. I beräkning av den framtida

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88 (forts)

Dnr 2015-001644

prognosen har Trafikverkets trafikuppräkningsstal för år 2040 använts, samt uppskattad trafikallsträng till följd av Deromes exploatering. Trafikallsträngssiffrorna för Deromes verksamhet är erhållna från Derome och sträcker sig till år 2025. Eftersom ingen ökning av trafiken till och från industriområdet antas ske mellan 2025 och 2040 har denna siffra använts i prognosen för 2040.

Vid beräknad belastningsgrad < 0,6 uppnås önskvärd servicenivå för framkomlighet och om belastningsgraden är < 1 så bedöms servicenivån vara godtagbar.

Utförda analyser visar att framkomligheten på väg 41 fortsatt kommer att vara god även efter utökningen av industriverksamheten. På väg 854 väster om korsningen ökar belastningsgraden från dagens 0,37 till 1,16 för 2040. Vägen kommer därmed inte att klara av de ökade trafikmängderna och både kölängden och fördröjning blir orimligt lång.

Kapacitetsanalysen visar att problem kommer att uppstå i korsningen i det framtida scenariot. Problemen uppstår på väg 854, på västra sidan av korsningen. Utifrån de utformningsförslag som analyserats har cirkulationsplats visat sig ge lägst belastningsgrader, under 0,6.

ÅF har i rapporten Derome Timber AB, Varbergs kommun, Trafikbullerutredning för externa transporter, ÅF 2016-04-12, beräknat trafikbuller för nuläge och prognosåret 2040 på väg 854 mellan Derome Timber och korsningen väg 854-väg 41 samt väster om Derome Timber AB. Av den totala trafiken på väg 854 österut mot väg 41 utgör Derome Timber AB:s andel cirka 14 % i nuläget och cirka 17 % prognosticerat 2040. För trafiken mot väster blir andelen 2,6 % i nuläget och 2,9 för prognosåret 2040.

Om trafiken från Derome Timber AB till väg 41 skulle exkluderas från beräknade bullernivåer beräknas den ekvivalenta ljudnivån att sjunka ca cirka 1 dBA för nulägen och 1,4 dBA för prognosår 2014. Även den maximala ljudnivån påverkas med ca 1 dBA lägre ljudnivåer om trafiken från Derome Timber AB skulle exkluderas från beräknade bullernivåer. Slutsatsen är att då trafiken som härrör från Derome Timber AB utgör en begränsad del av den totala trafiken kommer påverkan från denna trafik inte att utgöra den dominerande delen av trafikbullret.

Bedömning

Detta planärende kompliceras på grund av att det är direkt orsakat av och löper parallellt med Varberg Timber AB:s ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad drift. Huvuddelen av utredningsmaterialet är gemensamt för de båda ärendena. Det är därför inte helt självklart i vilket av ärendena de olika frågorna ska hanteras och i vilken turordning detta därmed ska ske.

I planärendet ska markens lämplighet för tänkt verksamhet säkerställas. Enligt miljö- och hälsoskyddsförvaltningens (MHF) uppfattning innebär detta att man i planärendet måste säkerställa att marken i fråga är lämplig med avseende på geoteknisk stabilitet, förekomst av föroreningar i mark

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88 (forts)

Dnr 2015-001644

och grundvatten samt möjlighet att avleda beräknade dagvattenvolymer på sådant sätt att recipienten inte förorenas. Detta bör vara klarlagt innan planen kan antas.

Möjligen bör, eftersom ändamålet med planändringen är en utökning av Derome industriområde, även nivåerna för buller från planerad verksamhet regleras redan i planen.

Tillstånd enligt miljöbalken för den utökning verksamheten som Derome Timber AB planerar kan inte ges i strid med bestämmelser i detaljplanen.

Områdets geotekniska stabilitet

Enligt gjorda undersökningar bedöms stabiliteten som tillfredställande för marken för befintliga förhållanden. Framtida nu planerade byggnation bedöms förbättra nuvarande stabilitet. MHF ser ingen anledning att ifrågasätta detta.

Föroreningar i mark och grundvatten

Inom det MIFO-klassade området har föroreningar av arsenik, PAH-H och tyngre alifater påvisats. Inga halter översteg dock MKM. Inga halter över känslig markanvändning (KM) uppmättes för dioxin. Utifrån de lakteter som gjorts på provmaterialet drar man i rapporten slutsatsen att risken för spridning av metaller till omgivningen är begränsad.

I grundvattnet har förhöjda halter jämfört med bakgrund av arsenik, krom, nickel, zink och naftalen påvisats. Dessutom har förhöjda halter av fenol och kresol påvisats. För arsenik och krom ligger halterna på en nivå som betecknas som påtaglig påverkan, på gränsen till stark påverkan enligt de bedömningsgrunder som används i SGU:s rapport "bedömningsgrunder för grundvatten, SGU 2013:01. Jämförvärdena i rapporten är framtagna för att bedöma kvalitén på grundvatten och kan användas vid bedömning av om påträffade halter är av naturligt ursprung eller resultatet av en förorening.

Eftersom det saknas svenska jämförelsevärden för klorfenol och fenol har man i gjorda undersökningar använt värden från "holländska listan" (RIVM 2001). Halten Naftalen i grundvattnet överskrider vad som kallas target value, eller målvärde. Naftalen är mycket giftigt för vattenorganismer och kan orsaka långvarig skada på vattenliv. För fenol och kresoler överskrider intervention value, riktvärde. Intervention value kallas det riktvärde då man i Holland bedömer att någon form av efterbehandlingsåtgärder bör övervägas.

WSP säger i sin riskbedömning av deponin avseende metaller, oljekolväten, PAH och risk för metangasbildning att området utgör en liten hälsorisk för människor. Trots att analyserade grundvattenprov visar påverkan från arsenik, krom, nickel och zink bedöms risken för spridning och påverkan på omgivningen som liten. Inga åtgärder föreslås därför i dagsläget. "Men man kan överväga att göra en kompletterande undersökning av metangas eller riskreducerande åtgärder för metangas vid en exploatering av området".

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88 (forts)

Dnr 2015-001644

Under rubriken osäkerheter i sin riskbedömning säger WSP att utbredningen både i plan och i djupled har stora osäkerheter eftersom massorna kan vara mycket heterogena med stora variationer i sammansättning och föroreningshalter. De föroreningar som har hittats i högst halter i jorden är inte samma som återfinns i störst omfattning i grundvattnet eller ytvattnet.

Det finns alltså en osäkerhet, säger WSP, som kan bero på att:

- provtagningen inte varit tillräckligt omfattande för att beskriva föroreningssituationen, t.ex. är de naturliga jordlagren i området mycket kompakta vilket har begränsat möjligheten att sätta grundvattenrör för grundvattenprovtagning.
- föroreningarna är bundna till den organiska delen av jordmatrisen på ett sätt som inte beskrivs väl av Naturvårdsverkets riktvärdesmodell.
- det finns hotspots inom området med höga halter som inte har påträffats.
- det finns föroreningar utanför det undersökta området som påverkar grundvattnet.

Metangas

Ingen spridning upp till ytan av deponigas har kunnat påvisas. Utifrån de genomförda undersökningarna bedömer WSP risken med metan inom området som liten. I sin rapport påtalar dock WSP att bedömningen är förknippad med stora osäkerheter; "Det är svårt att göra en bedömning av gasbildningspotentialen i fyllnadsmaterialen då sammansättningen och andelen organiskt material inte är dokumenterat". "Gasbildningen kan variera med t.ex. årstider och nederbörd, eventuella flöden i deponin kan också påverkas av om man fortsätter utfyllnaden".

MHF:s överväganden angående påträffade föroreningar

I planhandlingarna med bilagor finns beskrivet föroreningssituationen i mark och grundvatten inom det gamla deponiområdet. Som nämnts ovan finns en del osäkerheter förknippade med den riskbedömning som är gjord. Eftersom nedbrytningen av organiskt material fortfarande pågår i deponiområdet är det MHF:s uppfattning att förhållandena i marken kan komma att förändras vilket påverkar risken för spridning av föroreningar. Bedömning av framtida bildning av deponigas i området är också, som framgår av WSP:s utredning, förknippad med ett stort mått av osäkerhet.

WSP säger i sin riskbedömning att föroreningssituationen och exponeringen kan ändras då området bebyggs. Utlakningen till omgivningen, säger man, kan också påverkas, t.ex. kan den öka under en byggfas, men på sikt kan den minskas om infiltrationen genom de förorenade massorna minskar när byggnaden kan fungera som ett tätskikt/regnskydd. MHF vill i anslutning till detta kommentera att mängden förorenat avloppsvatten som filtreras genom de förorenade massorna torde motsvara en betydande mängd regnvatten volymmässigt (22 m³ per dygn enligt den spillvattenutredning som WSP gjort inför

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88 (forts)

Dnr 2015-001644

företagets ansökan om nytt miljötillstånd). Enligt utredningen är anläggningen underdimensionerad och bedömningen av dess funktion är baserad på stickprov som skett vid ett par tillfällen. Den har dessutom passerat normal livslängd för en infiltrationsanläggning. MHF kommer att behandla frågan om avloppsanläggningen i sitt yttrande över tillståndsprövningen.

MHF vill påpeka att man endast lyckats ta prov på grundvattnet i två rör. I ett av dessa rör förmodas den goda tillgången på vatten bero på läget under infiltrationsanläggningen för avloppsvatten som är belägen i deponi-området.

Det bör även uppmärksammas att den filtrering av grundvattenproven som gjorts innan analys för att minska risken för överskattning av innehåll av partikelbundet material istället kan innebära att man underskattat faktiskt innehåll av metaller i grundvattnet.

Planhandlingarna innehåller en beskrivning av nuvarande situation vad gäller föroreningar i mark och grundvatten. Föroreningar har konstaterats. Vilka åtgärder som företaget hittills vidtagit och planerar att vidta för avhjälpande av dessa föroreningar saknas dock. Man kan därför inte med säkerhet säga att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte kommer att uppkomma.

I en sådan situation ska den som äger eller brukar en fastighet enligt 10 kap 11 § miljöbalken genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Derome Timber AB bedöms ha levt upp till detta krav.

Enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är det förbjudet att utan anmälan till tillsynsmyndigheten vidta en avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och denna risk inte bedöms som ringa. MHF gör, med hänvisning till påtalade osäkerheter kring bedömd risk för spridning eller exponering av föroreningarna, bedömningen att Derome Timber AB bör inkomma till MHF med en sådan anmälan. Av anmälan ska det framgå vilka åtgärder som hittills vidtagits och vilka åtgärder som planeras för framtiden för att minska risken för spridning av föroreningar från det MIFO-klassade deponiområdet. En sådan anmälan bör vara inkommen till MHF innan detaljplanen kan godkännas eftersom man dessförinnan inte kan anses ha säkerställt att marken är lämplig för det planerade ändamålet.

Dagvatten

Befintlig dagvattenanläggning har, såsom påpekas i WSPs PM 2016-06-23, uppenbara brister i funktionen när det gäller rening av dagvattnet. De dagvattenprover som redovisas i samband med riskbedömningen av deponiområdet uppvisar också halter av koppar och zink över valda riktvärden. (Göteborgs stads riktlinjer). Enligt WSP krävs därför åtgärder i befintlig anläggning. Med den framtida utökningen av sågverksområdet enligt ansökan om ny detaljplan som utgångspunkt föreslår därför WSP att

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88 (forts)

Dnr 2015-001644

en ny dagvattenanläggning, som ersätter den befintliga, ska anläggas i norra delen av planområdet. Härigenom skulle man även få möjlighet att på ett kontrollerat sätt ta omhand eventuellt släckvatten. En möjlighet som saknas nu. MHF ställer sig bakom denna bedömning. Den lösning som WSP framför är endast skissartat förklarad. En utförligare beskrivning av hur den framtida dagvattenhanteringen är tänkt att fungera borde funnits med i planhandlingarna.

Eftersom det inte kan anses vara visat att utsläpp av dagvattnet kan ske utan risk för olägenheter för miljön ska en anmälan enligt 12 § förordningen (1998:899) miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd göras till MHF. I en sådan anmälan ska tänkt utformning av planerad anläggning beskrivas. I normalfallet bör en sådan anmälan, enligt MHF:s bedömning, vara inlämnad innan man kan anse det utrett om marken är lämplig för planerat ändamål.

Buller

Enligt utförd bullerutredning påverkas den totala bullersituationen på väg 854 endast i mycket liten omfattning av trafiken till och från Derome Timber AB. MHF väljer därför att inte kommentera detta vidare.

Vad som kan noteras är att Derome Timber AB, enligt den bullerutredning som finns redovisad i tillståndsärendet, vid full drift har svårigheter att klara 45 dBA ekvivalent ljudnivå. Att ytterligare begränsa bullret ner till 40 dBA nattetid, i enlighet med Naturvårdsverkets vägledning Rapport 6538, bedöms i dagsläget vara orimligt både med avseende på tekniska och ekonomiska aspekter. Frågan om buller kommer att hanteras i tillståndsärendet och MHF kommer att lämna sina synpunkter angående buller i sitt yttrande i det ärendet.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande i samrådsskedet

De synpunkter som nämnden framförde i sitt yttrande i samrådsskedet när det gäller miljökonsekvensbedömning kan anses vara tillgodosedda eftersom en sådan funnits tillgänglig i enlighet med lämnade synpunkter.

En dagvattenutredning har gjorts i vilken det finns förslag på åtgärder för både nuvarande situation och framtiden. Vidare synpunkter angående hantering av dagvatten har framförts ovan.

Nämndens synpunkt om planbestämmelse angående hantering av markföreningar har utvecklats ovan.

Nämnden kan acceptera att förhållandena angående utsläpp till luft, buller från verksamhetsområdet och eventuella störningar i form av ljus regleras i miljötillståndet så som det sägs i planhandlingarna.

Frågan om det enskilda avloppet inom industriområdet kommer MHF att lyfta i samband med tillståndsprövningen.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 88 (forts)

Dnr 2015-001644

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 75.

Prot. utdrag: Stadsbyggnadskontoret,
Miljö- och hälsoskyddsinspektör K I Johansson

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89

Dnr 2014-001501

Yttrande över ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad verksamhet, Derome Timber AB.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att lämna yttrande som följer i rubricerat ärende.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden förutsätter att giltig detaljplan finns för hela området där verksamheten ska bedrivas och att frågan om områdets lämplighet vad gäller föroreningar i mark och grundvatten samt möjlighet att avleda dagvatten från fastigheten har reglerats i planen.

Om detta är uppfyllt bedömer Miljö- och hälsoskyddsnämnden att tillstånd kan meddelas under förutsättning att:

1. bolaget meddelas krav på att ansluta sitt utsläpp av spillvatten till det kommunala nätet.
2. bolaget meddelas utredningsvillkor angående buller med följande lydelse: Buller från verksamheten får under en provotid av högst 2 år från det att beslutet vunnit laga kraft inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid närmaste bostäder än följande begränsningsvärde:
  - 50 dBA vardagar mellan kl. 06-18
  - 48 dBA kvällstid 18-06 samt sön- och helgdag 06-18
  - 45 dBA nattetid
  - Momentana ljud nattetid får inte överskrida 55 dBA.

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom immisionsmätningar eller närfältsmätningar med efterföljande beräkningar. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, dock minst en gång per år.

Under provotiden ska bolaget genomföra bullerbegränsande åtgärder med efterföljande kontroller för att verifiera hur 45 dBA ska klaras samt möjligheter att nå 40 dBA.

Redovisning av utförda åtgärder, uppmätta/beräknade bullernivåer samt förslag till slutliga bullervillkor ska inges före provotidens utgång till miljöprövningsdelegationen.

3. tillståndet innehåller villkor med riktvärden för utsläpp till vatten åtminstone vad gäller metaller, PAH, suspenderat material, BOD7, TOC, totalfosfor, totalkväve och fenoler. Riktvärdena för Göteborgs 2013:10 stad bör användas i tillämpliga delar. Provtagning bör ske på ett representativt sätt vid utsläppspunkten till Viskan.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

4. Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill vidare framföra det som önskvärt att Bolaget åläggs att utreda möjligheterna praktiskt och ekonomiskt att återcirkulera bevattningssvatten i stället för att släppa ut det direkt till recipient.

Beskrivning av ärendet

Derome Timber AB (Bolaget) har inkommit till länsstyrelsen med en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad produktion vid sitt sågverk på fastigheterna Bossgård 2:8 och 2:20, Stengårdshult 2:1 och 2:3, Åsby 5:4 och s:13 samt Åsbro 1:4. Till ansökan har bifogats en miljökonsekvensbeskrivning. Länsstyrelsen har begärt yttrande från miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) i ärendet.

Ansökan

Ansökan omfattar följande koder enligt miljöprövningsförordningen:

20.20 B, sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 70 000 kubikmeter per kalenderår.

20.40 C, anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av

- träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1000 kubikmeter fast mått eller 3000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller
- pellets eller briketter, baserad på mer än 5000 kubikmeter råvara per kalenderår.

20.70 B, lagring av mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m3 fub) på land med begjutning av vatten.

39.90 C, anläggning för lagring av mer än 5000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.

40.51 B, anläggning för förbränning med en total tillförd effekt av mer än 30 megawatt.

90.20 C, avloppsreningsanläggning som är dimensionerad för mer än 200 personekvivalenter.

Nuvarande tillstånd omfattar sågning av högst 400 000 m³ toppmått timmer per år samt vidareförädling av ytterligare 50 000 m³ sågat virke samt förbränning i biobränsleeldad panna/or md en sammanlagd tillförd effekt om högst 12 MW. Under bevattningssäsongen, april till oktober, får högst 50 000 m³ timmer lagras samtidigt på den permanenta timmerlagringsanläggningen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Datum

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

Bolaget ansöker nu om tillstånd till en högsta produktion av 550 000 m³ sågade och vidareförädlade trävaror årligen samt vidareförädling av ytterligare 150 000 m³ virke som köps in färdigsågat. Därutöver innefattar ansökan tillstånd till produktion av 100 000 ton briketter alt. pellets per år. För att möjliggöra dessa produktionsvolymerna kommer det att bli aktuellt med utökade driftstider.

Bolagets ansökan omfattar vidare yrkande om tillstånd till lagring och hantering av bibränslen i form av bark, spån, flis, grot, och stamved för flisning och yrkande om tillstånd till förbränning av bibränslen via en eller flera bibränslepannor dimensionerade för en total tillförd effekt av högst 25 MW.

Som villkor för utsläpp till luft föreslår Bolaget följande;

- Stofthalten i utgående rökgaser får vid bibränsleledning som begränsningsvärde inte överstiga 200 mg/m³ ntg vid 13 % CO₂.
- Utsläpp av kväveoxider (NO och NO₂), beräknat som kväveoxid, får vid bibränsleledning som månadsmedelvärde och begränsningsvärde inte överstiga 120 mg/MJ tillförd energi.
- Kontroll av begränsningsvärdet för stoft ska ske genom stickprovsmätningar en gång per år. I den mån begränsningsvärdet överskrids ska förnyad mätning ske snarast varvid begränsningsvärdet ska anses vara uppfyllt när beräknat medelvärde över högst tre stickprovsmätningar understiger begränsningsvärdet.
- Kontroll av begränsningsvärdena för CO och NO_x ska ske genom kontinuerliga mätningar. Om 90 % av månadsmedelvärdena understiger resp. begränsningsvärde ska villkoret anses vara uppfyllt.

Som villkor för buller föreslår Bolaget att;

Buller från verksamheten får under en provotid av 3 år från det att beslutet vunnit laga kraft inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid närmaste bostäder än följande begränsningsvärde:

- 50 dBA vardagar mellan kl. 06-18
- 48 dBA övrig tid
- Momentana ljud nattetid får inte överskrida 55 dBA.

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom immisionsmätningar eller närfältsmätningar med efterföljande beräkningar. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, dock minst en gång vart tredje år.

Under provotiden ska bolaget genomföra bullerbegränsande åtgärder med efterföljande kontroller för att verifiera huruvida det är möjligt att nå 45 dBA. Redovisning av utförda åtgärder, uppmätta/beräknade bullernivåer samt förslag till slutliga bullervillkor ska inges före provotidens utgång till miljöprövningsdelegationen.

Bolaget har ansökt om verkställighetsförordnande.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

Samråd

Tidigt samråd med länsstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsförvaltningen (MHF) har hållits vid möte på Bolagets kontor. Drygt 65 närboende, inom en radie på 400 m från Bolagets verksamhet har därefter informerats via brev. Information har även sänts till Åsby vägförening, Veddige-Kungsäters församling, Viskans vattenråd, Räddningstjänsten Väst, Kommunstyrelsen Varbergs kommun och Naturvårdsverket. Ärendet annonserades i Hallands nyheter 2015-01-07.

Synpunkter från ett antal närboende har besvarats av Bolaget vis e-post.

Länsstyrelsen beslutade 2015-03-12 att den sökta verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. I beslutet säger länsstyrelsen att utökad samråd bör ske med Trafikverket och Havs- och vattenmyndigheten, vilket också har skett. Trafikverket har inkommit med synpunkter.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Av ansökan framgår bl.a. följande:

Verksamheten bedrivs idag inom fastigheterna Bossgård 2:8, Stengårdshult 2:3 samt del av Stengårdshult 2:1, belägna väster om centrala Derome. Arbete pågår med en utökning av planområdet norr ut varvid verksamheten även kommer att bedrivas på del av fastigheterna Bossgård 2:20, Åsby 5:4 och s:13 samt Åsbro 1:4.

Byggnader

Anläggningen består av ett antal produktionsavdelningar såsom mätstation, rotreducering och barkning, såghus, råsortering, hyvleri, fingerskarv, panncentral, virkestorkar samt virkesmagasin. Därutöver finns en anläggning för tillverkning av råspontluckor, måleri samt anläggning för tillverkning av briketter med tillhörande brikettförråd. Vidare finns en verkstad, kontor och personalutrymmen.

Sågning

Timmer transporteras till sågverket med lastbil varvid timret lagras omätt i timmervältor. Under sommarhalvåret bevattnas obarkat timmer via ett klimatanpassat bevattningssystem.

Från timmerplanen transporteras timret med truck till timmerintaget för rotreducering, inmätning och barkning.

Efter ev. rotreducering och barkning transporteras timret vidare till såglinjen för sönderdelning. Sågutrustningen består av en reducerklingsåg. Från såglinjen transporteras virket till en råsorteringsanläggning, där virket sorteras per dimension, längd och kvalitet samt ströläggs i torkpaket.

Efter råsorteringen transporteras de strölagda virkespaketen med truck till virkestorkarna för torkning till fuktkvoten 16-20 %. För närvarande finns fyra kammartorkar och åtta vandringsstorkar med en total torkkapacitet av ca 360 000 m³ per år. Uppvärmning sker via en biobränsleledad panna. Med ökad produktion erfordras ytterligare torkningskapacitet.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

Det färdigtorkade virket placeras därefter i svalmagasin för rekonditionering. Avslutningsvis paketeras virket. Därefter transporteras virkespaketerna till olika vidareförädlare eller för direkt utleverans.

Vidareförädling

Hyvleriet utgörs av två hyvellinjer. I princip vidareförädlas hela den idag sågade produktionsvolymen. Mängden hyvlat virke uppgick under 2014 till ca 275 000 m³. Målsättningen är att även den utökade produktionsvolymen ska vidareförädlas.

I verksamheten ingår en anläggning för fingerskarvning. För att minimera spill av trävirke sker fingerskarvning före kapning av önskade längder. Virket matas in i fingerskarvningsmaskinen, varefter ändarna på varje plank först passerar en fräs som fräser spår (fingrar) som därefter beläggs med lim. Därefter sammanfogas virkesändarna till en ändlös virkesbit som kapas i önskad längd. För limningen används ett enkomponentlim. Anläggningen har en kapacitet av 100 000 m³.

Vid tillverkning av råspontluckor kapas och fräses virket först och sammanfogas sedan genom limning och kapas till önskad lucklängd. Brädorna spikas sedan ihop med spikbleck till hela luckor. Vid behov/önskemål ytbehandlas luckorna för att förhindra påväxt av alger, mossa eller liknande. Luckproduktionen har en kapacitet av ca 654 000 m³ per år. Mängden ytbehandlat virke uppgår för närvarande till ca 12 000 m³ per år.

I dagsläget grundmålas en mindre mängd råspontluckor, ca 200 m³ per år. Målningen sker genom sköljmalning med vattenbaserad färg. I framtiden kan det även bli aktuellt med grundmålning av panelbrädor vilket skulle innebära att ny målningsutrustning måste installeras.

Timmerlagring/bevattning

Timmerplan för lagring av timmer utgörs av en asfalterad yta om 17 000 m² med en lagringskapacitet av högst 50 000 m³ fub, belägen på sågverksområdets västra del.

Timmerbevattning, som normalt sker under perioden april-oktober, sker via ett klimatstyrt bevattningssystem. Bevattningsvattnet tas från Viskan, i genomsnitt 2000 m³ per år, och pumpas till en bevattningsdamm. Från dammen som är försedd med en tät gummiduk, pumpas vattnet via ett antal utplacerade spridare ut över timmervältorna. Överskottsvattnet och nederbörd från timmerplanen samt dagvatten från vissa delar av övriga sågverksområdet avleds via brunnar och ledningar till en sedimentationsdamm. Från sedimentationsdammen, vars utlopp kan stängas med en lucka, leds vattnet till en samlingsbrunn och vidare ut i Viskan.

Briketttillverkning

För tillverkning av briketter finns för närvarande fyra briketteringsmaskiner. Råvaran utgörs idag av kutterspån. Mängden producerade briketter uppgår idag till ca 15 000 ton per år. Briketterna säljs till olika värmeproducenter. Den maximala produktionskapaciteten uppgår idag till

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

ca 25 000 ton per år men kan vid fullt utökad verksamhet komma att uppgå till ca 100 000 ton per år.

Biprodukter

På sågverksområdets västra del hanteras biobränslen för försäljning till externa värmeproducenter. Lagring och hantering sker på hårdgjord yta. Bränslet utgörs av biprodukter från den egna verksamheten i form av bark, spån, flis samt avkap som flisas. Även biprodukter från Bolagets övriga sågverk och den egna skogsverksamheten transporteras till sågen i Derome. Målsättningen är dock att mängden biprodukter som tas emot utifrån ska minskas. Den totala mängden omsatta biobränslen kan komma att uppgå till ca 540 000 ton per år.

Förbrukning av olja och kemikalier

Årsförbrukningen av oljor och kemikalier vid fullt utbyggd drift beräknas till ca 882 m³. De största posterna är dieselolja 790 m³, smörjoljor 20 m³, hydraulolja 15 m³, lim och hårdare 29 m³ samt ytbehandlingsmedel 10 m³.

Biobränslepanna

Panncentralen producerar värme via biobränslen för uppvärmning av virkestorkar och produktionslokaler. Pannanläggningen består av en biobränsleldad panna, tillverkad 2014, dimensionerad för en avgiven effekt på 14 MW men som är begränsad till ca 10 MW, motsvarande högst 12 MW tillförd energi. Bränslet utgörs av biprodukter från sågen i form av bark, spån och flis. Under senare år har värmeproduktionen uppgått till ca 50 000 MWh, vilket innebär att anläggningen omfattas av lagen om NOx-avgift (SFS 1990:613). För att slippa schablontaxering är fast mätutrustning installerad som kontinuerligt mäter O₂, CO och NO_x.

Befintlig panna har en kapacitet motsvarande drygt 100 000 MWh per år, vilket teoretiskt motsvarar en produktion av ca 450 000 m³ sågad vara. Vid fullt utbyggd produktion beräknas värmebehovet uppgå till ca 135 000 MWh per år. Det bedöms att behovet av framtida pannkapacitet kan komma att uppgå till ca 25 MW.

Spillvatten

Avloppsanläggningen, som är från 1987 och dimensionerad för 1000 personekvivalenter, är belägen i den nordöstra delen av sågverksområdet. Slamavskiljaren består av en trekammarbrunn varifrån vätskan via självfall leds till en pumpanläggning. Slamsugning av trekammarbrunnen sker normalt två-tre gånger per år. Från pumpanläggningen pumpas avloppsvattnet till två stycken fördelningsbrunnar med efterföljande infiltrationsledningar. Infiltrationsdelen består av två från varandra avskilda markinfiltrationsbäddar om vardera 200 m². Avloppsvattnet tillförs växelvis via manuell styrning till de båda bäddarna med ett tidsintervall av ca 1 månad.

Dagvatten

Befintligt dagvattensystem är i huvudsak uppdelat på två delsystem som sammankopplas till en utloppsledning till Viskan.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

- Ett system som tar hand om dagvatten samt bevattningsvatten från den västra delen av området (innehållande timmer/virkeslagring och sågverk). Dagvattnet leds via fördröjningsdamm och fördröjningsdike samt sedimentationsdamm.
- Ett system från östra delen av området (innehållande i huvudsak takstols/prefab-tillverkning och byggvaruhandel). Detta dagvatten leds direkt till utloppsledningen utan fördröjning/rening.

Utredningar

Till ansökan har nedanstående utredningar bifogats. En sammanfattning av innehållet i de olika utredningarna lämnas här under respektive rubrik.

Bullerutredning

Externbullerutredning inför tillståndsansökan. Ver2. ÅF 2016-06-22.

Utredningen har utförts med underlag av den kartläggning av det externa bullret som utfördes i december 2013, (närfältsmätningar och spridningsberäkningar). Kartläggningen visar att den ekvivalenta ljudnivån vid bostäder i dagsläget uppgår till som mest ca 48 dBA i samband med full produktion. Detta innebär att det gällande bullervillkoret beräkningsmässigt innehålls dagtid (07-18). Under övrig tid överskrids villkoret med som mest 3 dBA när full drift råder.

Ljudmätningar vid bostäder har visat att de momentana ljudnivåerna kan överskrida 55 dBA nattetid. Vid mättillfället uppmättes en högre momentan ljudnivå på som högst 57 dBA vid två tillfällen under en 12 minutersperiod.

För att kunna dämpa bullret ned till en ekvivalent ljudnivå av 45 dBA vid full produktion beräknas att ett tiotal bullerkällor behöver ljuddämpas till en kostnad av ca 10 miljoner kronor. Erfarenhetsmässigt kan det dock vara svårt att er hålla erforderlig bullerdämpning. Detta gäller i första hand för sorteringslinjen. Att ytterligare begränsa bullret ned till 40 dBA nattetid, i enlighet med Naturvårdsverkets vägledning, bedöms i dagsläget vara orimligt både avseende tekniska och ekonomiska aspekter. En bättre bedömning kan göras när åtgärder som syftar att innehålla 45 dBA är utförda.

Spillvattenutredning

Derome Timber AB WSP 2016-05-16 Det finns en nerlagd deponi på fastigheten Bossgård 2:8 som enligt MIFO-metoden faller under riskklass 2. Denna riskklassning utfördes 2015 i ett samarbete mellan Länsstyrelsen och Varbergs kommun. Riskklass 2 betyder att det föreligger stor risk för människa och miljö. Deponin var i bruk från ca 1975 till 1995 då Derome, enligt MIFO-undersökningen, deponerat restprodukter från träindustriverksamheten. Restprodukterna består bland annat av obehandlat virke och impregnerat virke, träspill, gips, bark, isolering, plastrester, stålband och dylika produkter. Det kan även förekomma restavfall från förbränning.

Verksamhetens enskilda avloppsanläggning, bestående av en infiltrationsanläggning från 1987 ligger på detta deponiområde.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

Inom verksamheten arbetar idag ca 450 personer. I rapporten beräknas därmed den mängd spillvatten som borde uppstå från verksamheten till ca 22 m³ per dygn.

Det finns ingen information kring hur tankegången har sett ut då planeringen för dimensioneringen av infiltrationsanläggningen skedde år 1987. Idag hade det krävts en mycket större infiltrationsyta för dimensioneringen till 1000 personekvivalenter.

Den 28 april och den 8 juni 2016 genomfördes provtagning av ingående vatten till infiltrationsanläggningen, samt på utgående vatten efter att vattnet har infiltrerat bädden. Uttaget prov innan infiltrationen togs från anläggningens fördelningsbrunn. Prov efter infiltration togs i direkt anslutning till bädden. Då verksamheten ligger inom normal skyddsnivå, ställs krav på BOD7 och fosfor enligt Naturvårdsverket.

Vattenanalys på utgående spillvatten visar att de procentuella reduktionerna av både BOD7 och fosfor uppfyller kraven enligt Naturvårdsverkets författning NFS 2006:7. Provtagningsresultaten visar att utgående halter av BOD7 uppfyller Naturvårdsverkets krav. Däremot uppfyller inte mätningarna av fosfor Naturvårdsverkets krav.

Dock ska hänsyn tas till att analysresultatet är baserat på stickprov som skett vid ett par tillfällen: Flera prover bör genomföras och då som samlingsprov, för att få ett mer representativt värde att analysera.

En anslutning till kommunala spillvattennätet beräknas kosta ca 3 miljoner kronor med gällande VA-taxa.

Infiltrationens placering anses inte som optimal, då den är placerad på en sluttäckt deponi, som dessutom är klassad till riskklass 2. Flera vattenprover vill visa på om spillvattnet som infiltreras i anläggningen även lakar ur deponin och på så vis för med sig farliga föroreningar vidare till recipient.

Att fortsätta att driva befintlig infiltrationsanläggning är den mest kostnadseffektiva lösningen i dagsläget. Däremot finns en stor osäkerhet i hållbarheten i lösningen, då infiltrationsanläggningar anses ha en livslängd på 25-30 år. Den miljömässiga aspekten på anläggningen vill visa sig genom utökade vattenprover, så att kraven på fosfor uppnås, samt att renat vatten inte lakar ur deponin med farliga föroreningar.

Alternativet att verksamheten kopplar på sig till det kommunala nätet är det mest långsiktigt hållbara alternativet.

Då det inte föreligger någon direkt miljömässig negativ påverkan från dagens infiltrationsanläggning, bör den kunna fortsätta att vara i drift, till dess att analysresultaten visar något annat. Verksamheten bör därför ta fram ett provtagnings-/kontrollprogram som visar på fortsatt analys och kontroll av utsläpp av vatten från anläggningen.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

Den dagen då anläggningen anses vara uttjänt är det mest hållbara alternativet för verksamheten, både miljömässigt och ekonomiskt, att koppla upp sig till det kommunala nätet.

Dagvattenutredning

PM Dagvattenhantering, WSP 2016-06-23, Redogörelse för dagvattenhantering i samband med ansökan om ny detaljplan för utökning av industriområde samt ansökan om förnyat miljötillstånd.

I denna utredning beskrivs nuvarande hantering och skissas hur en framtida dagvattenanläggning skulle kunna se ut.

I PM anges att då man vid kontrollmätningar vid ett flertal tillfällen uppmätt förhöjda halter av organiskt material, fenoler, suspenderat material och fosfor bör man se över sedimentationsdammens funktion. Befintlig yta 600 m² bedöms som tillräcklig. Befintligt vattendjup på ca 1 m bedöms dock som otillräckligt för att tillräcklig uppehållstid och därmed sedimentation i dammen ska åstadkommas. En fördjupning rekommenderas så att ett minsta vattendjup på 2 meter skapas. Ett skötselprogram för dammen bör tas fram samt fortsatt provtagning efter dammen för att följa upp att dessa åtgärder har önskad effekt.

Med den framtida utökningen av sågverksområdet enligt ansökan om ny detaljplan som utgångspunkt föreslås att befintlig fördröjningsdamm/dike och sedimentationsdamm ersätts med nya dammar som anläggs inom den norra delen av planområdet. De dimensioneras för att kunna ta hand om dagvatten från hela industriområdet.

Det föreslås att dagvattnet ska samlas i en eller flera nya stamledningar, beroende på nytt och befintligt ledningssystem och ledas norrut till nytt dammområde.

Idag finns ingen möjlighet att på ett kontrollerat sätt ta hand om släckvatten i samband med en eventuell brand. Med ovan beskriven framtida dagvattenanläggning skapas en möjlighet att ta hand om släckvatten från hela sågverksområdet.

Provtagningen av dagvatten som leds ut i Viskan från Derome Timber visar en högre halt av metaller jämfört med den bakgrundshalt som har uppmätts i Viskan strax uppströms dagvattenutsläppet. För koppar och zink överskrider Göteborgs stads föreslagna riktvärden för dagvatten i utsläppspunkt.

Geotekniska- samt markmiljötekniska utredningar

Markteknisk undersökningsrapport (MUR), WSP 2016-06-08.
PM Geoteknik stabilitet, WSP 2016-06-08.

Den geotekniska stabiliteten har beräknats för två sektioner. Den ena avser området från befintligt industriområde ner till Viskan och den andra avser farligaste sektionen i befintlig deponi (MIFO-området). Resultaten av beräkningarna redovisas i PM Geoteknik stabilitet Derome Timber, WSP 2016-06-08.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

Stabiliteten bedöms som tillfredställande för befintliga förhållanden för båda sektionerna. Framtida nu planerade byggnation bedöms förbättra nuvarande stabilitet.

Miljöteknisk undersökning samt riskbedömning för Derome Timber inför planändring, WSP 2016-06-29

Inom en del av det område där Derome Timber tänkt utöka sitt verksamhetsområde genomförde Länsstyrelsen i Hallands län år 2015 en inventering och riskklassning av en gammal deponi. Deponin åsattes riskklass 2 enligt Naturvårdsverkets metodik (MIFO) för inventering och klassning av förorenade områden. (Klass 2 innebär stor risk för människor och miljö). Inom området har bolaget under åren 1975 fram till ca 1995 deponerat restprodukter från verksamheten. Restprodukterna består bland annat av obehandlat virke och impregnerat virke, träspill, gips, bark och isolering, plastrester, stålband och dylika produkter. Det kan även förekomma restavfall från förbränning. Föroreningar av huvudsakligt intresse bedöms omfatta metaller, som kan ha använts för träimpregnering (koppar, krom, arsenik och zink), oljekolväten samt dopningskemikalier (klorfenoler t.ex. Servarex och dioxiner). Området är täckt med asfalt sedan 1992 enligt uppgift.

I rapporten "Miljöteknisk undersökning samt riskbedömning för Derome Timber inför planändring", WSP 2016-06-29, redovisas de senaste miljötekniska undersökningar som gjorts av området. Undersökningarna har omfattat bl.a. provtagning av jord ner till 7 meter under markytan i totalt 17 provpunkter. I sex av punkterna installerades grundvattenrör. Grundvatten, dagvatten och avloppsvatten har provtagits och analyserats.

21 jordprover analyserades i laboratorium, varav 13 prover från deponiområdet och övriga 8 prov var från det kringliggande området. I 4 av proverna påträffades halter överstigande de generella riktvärdena för KM, samtliga av dessa i det deponiklassade området. De ämnen som översteg var arsenik, PAH-H och tyngre alifater. Inga halter översteg MKM. Inga halter över KM uppmättes för dioxin.

Utifrån de laktester som gjorts på provmaterialet drar man i rapporten slutsatsen att risken för spridning av metaller till omgivningen är begränsad.

Grundvatten analyserades i de två grundvattenrör där grundvatten noterades. De ämnen som visade på förhöjda halter jämfört med bakgrund var arsenik, krom, nickel, zink och naftalen. Dessutom har förhöjda halter av fenol och kresol påvisats.

Undersökning av metangas, WSP 2016-06-27, Undersökning av förekomst och risk med metangas i utfyllnadsområde på Derome Timber.

I fyllnadsmassor med inslag av organiskt material kan det vid nedbrytning av detta bildas biogas/deponigas. Deponigasen innehåller bl.a. metan och koldioxid. Metan är en brandfarlig gas vilket innebär att den kan antändas vid vissa koncentrationer i blandning med luft. Länsstyrelsen har i sitt

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

samrådsyttrande angivit att undersökning och riskbedömning bör göras för att visa vilka föroreningar som finns i marken samt i vilken omfattning lakvatten och deponigas bildas i "deponin".

I rapporten "Undersökning av förekomst och risk med metangas i utfyllnadsområde på Derome Timber", WSP 2016-06-27, redovisas resultat från utförda mätningar av ev. förekomst av metangas. Mätningar har gjorts inom det MIFO-klassade området och inom ett område strax väster om detta, vilket också har använts som utfyllnadsområde tidigare och där man nu planerar att uppföra en lagerbyggnad.

Inom MIFO-området har mätningar gjorts i rör 3-4 meter under markytan, i befintliga nedstigningsbrunnar och i ytan. Inom lagerbyggnadsområdet mättes avgången av deponigas endast i ytan.

Mätningarna visade på förekomst av metan under markytan i MIFO-området vilket visar att det sker en nedbrytning av organiskt material. Metanhalten nere i marken varierade mellan 5,4-21,8 %. Metanets nedre explosionsgräns är 5 volymprocent och den övre gränsen 15 volymprocent vid inblandning i luft. Inget flöde kunde mätas och inga halter av metan kunde uppmätas i ytan.

Mätningarna i ytan på området tilltänkt för lagerbyggnad visade inte på några halter av metan. Utifrån de genomförda undersökningarna bedöms risken med metan inom området som liten. Man kan överväga att göra en kompletterande undersökning av metangas vid andra årstider och efter exploatering eller introducera riskreducerande åtgärder för metangas vid en exploatering av området.

Bedömning

Allmänt

Detta tillståndsärende kompliceras på grund av att det krävs en detaljplaneändring för att den ansökta utökningen av verksamheten ska kunna komma till stånd. Beslut är ännu inte fattat i detaljplaneärendet utan arbetet med detaljplanen pågår parallellt med den nu aktuella tillståndsansökan. Huvuddelen av utredningsmaterialet är gemensamt för de båda ärendena. Det är därför inte helt självklart i vilket av ärendena de olika frågorna ska hanteras och i vilken turordning detta därmed ska ske.

Nämndens tidigare ställningstaganden angående föroreningar i mark och grundvatten samt hantering av dagvatten

I planärendet ska markens lämplighet för tänkt verksamhet säkerställas. Enligt MHF uppfattning innebär detta att man i planärendet måste säkerställa att marken i fråga är lämplig med avseende på geoteknisk stabilitet, förekomst av föroreningar i mark och grundvatten samt möjlighet att avleda beräknade dagvattenvolymer på sådant sätt att recipienten inte förorenas. Detta ska vara klarlagt innan planen kan antas.

Tillstånd enligt miljöbalken för den utökning verksamheten som Derome Timber AB planerar kan inte ges i strid med bestämmelser i detaljplanen.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

Med hänvisning till ovanstående resonemang angående hantering av markföroreningar och dagvatten har Miljö- och hälsoskyddsnämnden (MHN) i sitt yttrande över ansökan om ny detaljplan för delar av industriområdet till byggnadsnämnden i Varberg framfört att man tillstyrker planen under förutsättning att:

- En anmälan enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som beskriver vilka åtgärder som utförts och kommer att utföras för avhjälpan av föroreningarna inom det MIFO-klassade området inom planområdet ska lämnas in till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Planen bör inte antas innan en sådan anmälan inkommit till nämnden.
- En anmälan enligt 12 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som detaljerat beskriver utformning av hur dagvatten från verksamhetsområdet kommer att tas om hand ska lämnas in till miljö- och hälsoskyddsnämnden innan planen antas.

Nedan redovisas vad MHN angivit under rubriken Bedömning när det gäller mark- och grundvattenföroreningar samt dagvattenhantering i sitt yttrande i planärendet.

Inom det MIFO-klassade området har föroreningar av arsenik, PAH-H och tyngre alifater påvisats. Inga halter översteg dock MKM. Inga halter över KM uppmättes för dioxin. Utifrån de laktester som gjorts på provmaterialet drar man i rapporten slutsatsen att risken för spridning av metaller till omgivningen är begränsad.

I grundvattnet har förhöjda halter jämfört med bakgrund av arsenik, krom, nickel, zink och naftalen påvisats. Dessutom har förhöjda halter av fenol och kresol påvisats. För arsenik och krom ligger halterna på en nivå som betecknas som påtaglig påverkan, på gränsen till stark påverkan enligt de bedömningsgrunder som används i SGU:s rapport "bedömningsgrunder för grundvatten, SGU 2013:01. Jämförvärdena i rapporten är framtagna för att bedöma kvalitén på grundvatten och kan användas vid bedömning av om påträffade halter är av naturligt ursprung eller resultatet av en förorening.

Eftersom det saknas svenska jämförelsevärden för klorfenol och fenol har man i gjorda undersökningar använt värden från "holländska listan" (RIVM 2001). Halten Naftalen i grundvattnet överskrider vad som kallas target value, eller målvärde. Naftalen är mycket giftigt för vattenorganismer och kan orsaka långvarig skada på vattenliv. För fenol och kresoler överskrids intervention value, det riktvärde då man i Holland bedömer att någon form av efterbehandlingsåtgärder bör övervägas.

WSP säger i sin riskbedömning av deponin avseende metaller, oljekolväten, PAH och risk för metangasbildning att området utgör en liten hälsorisk för människor. Trots att analyserade grundvattenprov visar påverkan från arsenik, krom, nickel och zink bedöms risken för spridning och påverkan på omgivningen som liten. Inga åtgärder föreslås därför i dagsläget. "Men man kan överväga att göra en kompletterande undersökning av metangas eller riskreducerande åtgärder för metangas vid en exploatering av området".

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

Under rubriken osäkerheter i sin riskbedömning säger WSP att utbredningen både i plan och i djupled har stora osäkerheter eftersom massorna kan vara mycket heterogena med stora variationer i sammansättning och föroreningshalter. De föroreningar som har hittats i högst halter i jorden är inte samma som återfinns i störst omfattning i grundvattnet eller ytvattnet.

Det finns alltså en osäkerhet, säger WSP, som kan bero på att:

- provtagningen inte varit tillräckligt omfattande för att beskriva föroreningssituationen, t.ex. är de naturliga jordlagren i området mycket kompakta vilket har begränsat möjligheten att sätta grundvattenrör för grundvattenprovtagning.
- föroreningarna är bundna till den organiska delen av jordmatrisen på ett sätt som inte beskrivs väl av Naturvårdsverkets riktvärdesmodell.
- det finns hotspots inom området med höga halter som inte har påträffats.
- det finns föroreningar utanför det undersökta området som påverkar grundvattnet.

Ingen spridning upp till ytan av deponigas har kunnat påvisas. Utifrån de genomförda undersökningarna bedömer WSP risken med metan inom området som liten. I sin rapport påtalar dock WSP att bedömningen är förknippad med stora osäkerheter; "Det är svårt att göra en bedömning av gasbildningspotentialen i fyllnadsmaterialen då sammansättningen och andelen organiskt material inte är dokumenterat". "Gasbildningen kan variera med t.ex. årstider och nederbörd, eventuella flöden i deponin kan också påverkas av om man fortsätter utfyllnaden".

I handlingarna med bilagor finns beskrivet föroreningssituationen i mark och grundvatten inom det gamla deponiområdet. Som nämnts ovan finns en del osäkerheter förknippade med den riskbedömning som är gjord. Eftersom nedbrytningen av organiskt material fortfarande pågår i deponiområdet är det MHF:s uppfattning att förhållandena i marken kan komma att förändras vilket påverkar risken för spridning av föroreningar. Bedömning av framtida bildning av deponigas i området är också, som framgår av WSPs utredning, förknippad med ett stort mått av osäkerhet.

WSP säger i sin riskbedömning att föroreningssituationen och exponeringen kan ändras då området bebyggs. Utlakningen till omgivningen, säger man, kan också påverkas, t.ex. kan den öka under en byggfas, men på sikt kan den minskas om infiltrationen genom de förorenade massorna minskar när byggnaden kan fungera som ett tätskikt/regnskydd. MHF vill i anslutning till detta kommentera att mängden förorenat avloppsvatten som filtreras genom de förorenade massorna torde motsvara en betydande mängd regnvatten volymmässigt (22 m³ per dygn enligt den spillvattenutredning som WSP gjort inför företagets ansökan om nytt miljötillstånd). Enligt utredningen är anläggningen underdimensionerad och bedömningen av dess funktion är baserad på stickprov som skett vid ett par tillfällen. Den har dessutom passerat normal livslängd för en infiltrationsanläggning

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

MHF vill påpeka att man endast lyckats ta prov på grundvattnet i två rör. I ett av dessa rör förmodas den goda tillgången på vatten bero på läget under infiltrationsanläggningen för avloppsvatten som är belägen i deponiområdet.

Det bör även uppmärksammas att den filtrering av grundvattenproven som gjorts innan analys för att minska risken för överskattning av innehåll av partikelbundet material istället kan innebära att man underskattat faktiskt innehåll av metaller i grundvattnet.

Handlingarna innehåller en beskrivning av nuvarande situation vad gäller föroreningar i mark och grundvatten. Föroreningar har konstaterats. Vilka åtgärder som företaget hittills vidtagit och planerar att vidta för avhjälpande av dessa föroreningar saknas dock. Man kan därför inte med säkerhet säga att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte kommer att uppkomma.

I en sådan situation ska den som äger eller brukar en fastighet enligt 10 kap 11 § miljöbalken genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Derome Timber AB bedöms ha levt upp till detta krav.

Enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är det förbjudet att utan anmälan till tillsynsmyndigheten vidta en avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och denna risk inte bedöms som ringa. MHF gör, med hänvisning till påtalade osäkerheter kring bedömd risk för spridning eller exponering av föroreningarna, bedömningen att Derome Timber AB bör inkomma till MHF med en sådan anmälan.

Av anmälan ska det framgå vilka åtgärder som hittills vidtagits och vilka åtgärder som planeras för framtiden för att minska risken för spridning av föroreningar från det MIFO-klassade deponiområdet. En sådan anmälan bör vara inkommen till MHF innan detaljplanen kan godkännas eftersom man dessförinnan inte kan anses ha säkerställt att marken är lämplig för det planerade ändamålet.

Befintlig dagvattenanläggning har, såsom påpekas i WSPs PM 2016-06-23, uppenbara brister i funktionen när det gäller rening av dagvattnet. De dagvattenprover som redovisas i samband med riskbedömningen av deponiområdet uppvisar också halter av koppar och zink över valda riktvärden. (Göteborgs stads riktlinjer). Enligt WSP krävs därför åtgärder i befintlig anläggning. Med den framtida utökningen av sågverksområdet enligt ansökan om ny detaljplan som utgångspunkt föreslår därför WSP att en ny dagvattenanläggning, som ersätter den befintliga, ska anläggas i norra delen av planområdet. Härigenom skulle man även få möjlighet att på ett kontrollerat sätt ta omhand eventuellt släckvatten. En möjlighet som saknas nu. MHF ställer sig bakom denna bedömning. Den lösning som WSP framför är endast skissartat förklarad. En utförligare beskrivning av

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

hur den framtida dagvattenhanteringen är tänkt att fungera borde funnits med i planhandlingarna.

Eftersom det inte kan anses vara visat att utsläpp av dagvattnet kan ske utan risk för olägenheter för miljön ska en anmälan enligt 12 § förordningen (1998:899) miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd göras till MHF. I en sådan anmälan ska tänkt utformning av planerad anläggning beskrivas. I normalfallet ska en sådan anmälan, enligt MHF:s bedömning, vara inlämnad innan man kan anse det utrett om marken är lämplig för planerat ändamål.

Med hänvisning till att ovanstående framförts i detaljplaneärendet för aktuell mark yttrar sig MHN inte vidare över dessa problemområden i detta tillståndsärende men vill påtala vikten av att tillstånd enligt miljöbalken, om sådant kommer att meddelas för ansökt verksamhet, bör innehålla villkor med riktvärden för utsläpp till vatten åtminstone vad gäller metaller, PAH, suspenderat material, BOD7, TOC, totalfosfor, totalkväve och fenoler.

För att minska risken för påverkan på recipienten bör dessutom möjligheterna att recirkulera bevattningsvattnet undersökas.

Buller

Utförd bullerutredning visar att ekvivalenta ljudnivån vid bostäder i dagsläget uppgår till som mest ca 48 dBA i samband med full produktion. Detta innebär att det gällande bullervillkoret beräkningsmässigt innehålls dagtid (07-18). Under övrig tid överskrider villkoret med som mest 3 dBA när full drift råder. Bolaget överskrider alltså gällande tillstånd 04.48-07.00 och 18.00-23.30 med nuvarande produktionstider. För att kunna dämpa bullret ned till en ekvivalent ljudnivå av 45 dBA vid full produktion beräknar Bolaget att ett tiotal bullerkällor behöver ljuddämpas till en kostnad av ca 10 miljoner kronor.

Sedan april 2015 gäller en ny vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, Naturvårdsverkets rapport 6358. I denna anges riktvärdet för ljudnivån nattetid till 40 dBA. Nattetid anges numera kl. 22.00-06.00. Att komma ner till den nivån nattetid bedöms i bullerutredningen som orimligt både tekniskt och ekonomiskt.

Man kan alltså konstatera att Bolaget redan har svårigheter att klara gällande riktvärden. Med de nya bestämmelserna kommer det att bli än svårare. Riktvärdena är avsedda som utgångspunkt och vägledning för den bedömning som ska göras i varje enskilt fall. Angivna värden bör i normalfallet vara vägledande för bedömning av om buller utgör en olägenhet med det kan finnas skäl att tillämpa andra nivåer, såväl högre som lägre, liksom andra tider.

Eftersom aktuell verksamhet är lokaliserad i direkt anslutning till tätbebyggelse är det MHN:s uppfattning att angivna värden i Naturvårdsverkets vägledning ska eftersträvas i det längsta. Det bör också poängteras att det även inför prövningen av nu gällande tillstånd konstaterades att bolaget hade svårigheter att klara riktvärdena för buller. Tillståndet var därför förknippat med ett utredningsvillkor varefter de

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

slutliga nu gällande villkoren för buller fastställdes. Det är därför av största vikt, inte minst med samtidigt beaktande av att Naturvårdsverkets nu gällande riktvärden är strängare än vad befintligt tillstånd kräver, att Bolaget gör sitt yttersta för att nedbringa bullret från verksamheten så långt det är möjligt.

En förutsättning för att tillstånd över huvud taget ska kunna meddelas är därför att det förses med utredningsvillkor angående buller. Nämnden anser att det är motiverat att skärpa kraven i förhållande till vad Bolaget angivit i sitt yrkande.

Spillvatten

Bolaget har inte gjort något yrkande när det gäller anläggningen för hantering av spillvatten. Anläggningen finns däremot med, med koden 90.20 C, i uppräknningen av vilka verksamhetskoder som ansökan omfattar. Nämnden gör därför bedömningen att även spillvattenhanteringen på företaget ska ingå i ansökan.

MHN uppfattning är att befintlig lösning för omhändertagande av spillvatten är klart olämplig och anser därför att det är bra om frågan hanteras i tillståndet.

Slutsatsen i spillvattenutredningen är att anläggningen kan vara kvar eftersom det inte föreligger någon direkt miljömässig negativ påverkan från dagens infiltrationsanläggning. Samtidigt framförs dock mycket i utredningen som talar emot den slutsats man kommit till.

Infiltrationens placering anses inte som optimal, då den är placerad på en sluttäckt deponi, som dessutom är klassad till riskklass 2.

Inom verksamheten arbetar idag ca 450 personer. I rapporten beräknas därmed den mängd spillvatten som borde uppstå från verksamheten till ca 22 m³ per dygn. Den enda tidigare uppskattning av mängden spillvatten som gjorts av Bolaget gjordes 2007. Man kom då fram till ca 3 m³ per dygn. Idag hade det krävts en mycket större infiltrationsyta för dimensioneringen till 1000 personekvivalenter. Det finns alltså osäkerheter när det gäller beräkningen av hur stor infiltrationsytan bör vara.

De analysresultat som bedömningen av risker med anläggningen grundar sig på är baserade på stickprov som skett vid ett par tillfällen. Bedömningen vilar därför på osäker grund. Man kan också fundera över om det verkligen är infiltrationens reningskapacitet man har mätt med de gjorda stickproven.

Det finns en stor osäkerhet i hållbarheten i lösningen, då infiltrationsanläggningar anses ha en livslängd på 25-30 år. Denna anläggning är alltså så gammal att den normalt sett borde ersättas.

Det mest hållbara alternativet för verksamheten, både miljömässigt och ekonomiskt, är att koppla upp sig till det kommunala nätet.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 89 (forts)

Dnr 2014-001501

Utsläppet av fosfor från anläggningen (om än osäkert beräknat) är högre än tillåtet.

Nämnden anser med hänvisning till ovanstående stora osäkerheter kring funktionen av befintlig infiltrationsanläggning samt åldern på anläggningen att den bör tas ur bruk. Det måste anses som synnerligen olämpligt med placering av en infiltrationsanläggning i en gammal deponi. Risken för utlakning av föroreningar från deponin bör öka mer än skäligt med denna lösning även om det kan vara svårt att verifiera detta med faktiska mätningar.

Nämnden delar utredningens uppfattning att det mest hållbara alternativet för verksamheten, både miljömässigt och ekonomiskt, är att koppla upp sig på det kommunala nätet. MHN uppfattning är att redovisade kostnader för uppkoppling inte kan anses oskäligen. Tillståndet bör alltså förenas med villkor om att verksamheten ska ansluta sitt utsläpp av spillvatten till det kommunala nätet.

Utsläpp till luft

Nämnden har i nuläget inga vidare synpunkter angående Bolagets yrkande angående utsläpp till luft.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddsnämndens arbetsutskotts protokoll från den 17 oktober 2016 § 76.

Prot. utdrag: Länsstyrelsen i Hallands län, 301 86 Halmstad,
Halland@lanstyrelsen.se ärendenr. 551-7249-15
Miljö- och hälsoskyddsinspektör K I Johansson

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 90

Dnr 2015-000151

Yttrande över granskningshandlingar för detaljplan för Alunskiffern 1 och del av Getakärr 6:44, Varbergs kommun

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avstyrka detaljplan för Alunskiffern 1 och del av Getakärr 6:44, Varbergs kommun på grund av att:

1. det i planhandlingarna inte är visat att de ljudnivåer som anges i 4 § Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader inte överskrids för vissa bostäder inom planområdet.

Beskrivning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret har begärt yttrande över förslag till detaljplan för fastigheten Alunskiffern 1 och del av Getakärr 6:44. Detaljplaneområdet är beläget i anslutning till området Breared mellan Västkustvägen, Marmorgatan och Täljstensgatan.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra uppförande av bostäder samt vård och omsorgsboende på fastigheten av Alunskiffern 1. Detaljplaneförslaget möjliggör samtidigt iordningsställande av allmän platsmark i anslutning till bostäderna.

Förslaget är att uppföra 54 lägenheter för äldreboende i tre våningar samt 132 lägenheter i två flerbostadshus i 10 respektive 12 våningar, samt 36 lägenheter i två respektive fyra våningar över delar av äldreboendet.

I plan- och genomförandebeskrivningen anges det att området är ganska plant och täckt med gräs. Runt och utanför fastigheten finns det en del lövträd och ett naturområde med en bäck ligger sydöst om planområdet. Området är markerat som ett grönt stråk i kommunens grönstrategi.

På en del av planområdet ligger en skatepark och upplag av massor som är övervuxna med ruderväxter.

Schaktmassor

Under den tid som skateparken har legat på platsen har diverse massor transporterats till platsen. Massorna har använts till invallning av skateparken och andra massor har tagits till platsen för framtida anläggningsprojekt till parken som inte har blivit av. Detta framkom då miljö- och hälsoskyddsförvaltningen pratade med skateboardföreningen i ett annat ärende under 2014.

Med anledning av att massornas ursprung tidigare har varit ovisst begärde miljö- och hälsoskyddsnämnden i sitt samrådsyttrande att massorna skulle undersökas med avseende på ursprung och eventuellt föroreningsinnehåll.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 90 (forts)

Dnr 2015-000151

Structor utförde en utredning och provtagning på de upplagda schaktmassorna och resultatet indikerar att massorna är överskottsmassor från kommunala anläggningsprojekt.

Uppmätta halter av tungmetaller, PAH:er, alifater och aromater är låga och underskrider Naturvårdsverkets generella riktvärden för KM och Naturvårdsverkets haltnivåer gällande återvinning av avfall för anläggningsändamål. Inga indikationer på förorening annat än mindre bitar asfalt och betong har påvisats i de undersökta massorna.

Radon

De mätvärden man har erhållit i de undersökningar av platsen man har utfört visar att det övre sandlagret ligger inom gränsen för låg- till normalradonmark. Detta innebär att byggnationen på normalradonmark ska uppföras radonskyddande i enlighet med anvisningar från Boverket. Särskilda krav ställs därför på byggnadernas täthet mot läckage av luft och alltså inträngning av markradon. En planbestämmelse föreslås reglera detta i plankartan.

Dagvatten

I sitt samrådsyttrande begärde miljö- och hälsoskyddsnämnden bland annat att beskrivningen av dagvattenhanteringen inom området och tillhörande dagvattenutredning skulle förtydligas. Dagvattenutredningen till planarbetet har reviderats, förtydligats och kompletterats med en beräkning av befintliga och framtida föroreningshalter i dagvattnet från området.

Enligt planhandlingarna ingår planområdet i verksamhetsområde för VA och huvudman är Varberg Vatten AB. Inom områdets södra del finns ett område av våtmarkskaraktär med bottennivåer ca 2 meter under omkringliggande terräng. Utmed Västkustvägen löper ett dike från norr till söder vilket troligtvis avvattnar den rondell som är belägen vid planområdets nordvästra hörn och en del av planområdet. I områdets sydvästra hörn övergår diket i en betongtrumma under Västkustvägen och fortsätter sedan till Vrångabäcken vidare till Apelviken. Den största delen av dagvattnet från planområdet avrinner till Vrångabäcken

I plan- och genomförandebeskrivningen framgår det att planen föreslår en utökning av befintlig damm (den trädbevuxna sänkan med våtmarkskaraktär inom östra delen av planområdet) för dagvattenhanteringen av området. Om det anläggs en stig som passerar genom platsen för dammen, ska det råda fria strömningsmöjligheter under stigen.

För att kunna uppfylla de flödeskrav satta av det befintliga dikningsföretaget, Brearedsmossens torrlägningsföretag från 1937, föreslås framtida utgående flöde begränsas och för det föreslås lokal trög dagvattenhantering på kvartermark samt projektering av en effektiv magasinvolym. Principen för lokal trög dagvattenhantering bör följas inom området, vilket innebär infiltration och fördröjning inom kvartermark. Dagvattenhanteringen inom planområdet ska dimensioneras så att exploateringen inte resulterar i ökade flöden. Dagvattenlösningar som ges

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 90 (forts)

Dnr 2015-000151

exempel på är anläggandet av utjämningsmagasin, genomsläppliga beläggningar, gröna öar, raingardens, svackdiken och öppna vägdiken.

I planhandlingarna framgår det att med hjälp av dessa lösningar kan en god rening av dagvattnet ske. Utifrån beräknade halter är den tidigare nämnda sänkan tillräcklig som reningsåtgärd för att ej överstiga Göteborgs stads riktvärden för utsläpp av dagvatten.

Buller

Enligt den bullerutredning som har utförts i samband med upprättandet av förslaget till detaljplan överskrider de riktvärden som beskrivs i Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader (SFS 2015:216) utmed Västkustvägen om inga åtgärder vidtas. Beräkningarna visar att fasader på mest exponerat våningsplan får ekvivalenta ljudnivåer med upp till 62 dB(A) och upp till 58 dB(A) på punkthusens sidor. Äldreboende och baksidorna på punkthusen har nivåer som inte överskrider 55 dB(A).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden begärde i samrådsyttrandet att bullerutredningen skulle kompletteras med bullerpåverkan från Täljstengatan då detta inte initialt hade ingått i utredningen. Den reviderade bullerutredningen beaktade även trafik från Brearedsvägen/Täljstengatan. Bullerpåverkan från vägtrafik till området är beräknat under förutsättning att Västkustsvägens maximala tillåtna hastighet är 60 km/h. I samrådsyttrandet begärde miljö- och hälsoskyddsnämnden att det i planhandlingarna förtydligades var uppgiften att hastigheten på västkustsvägen ska regleras till max 60 km/h är hänvisad från då detta var otydligt. Enligt samrådsredogörelsen är hastigheten på Västkustvägen redan sänkt till 60 km/h och planbeskrivningen justeras därefter.

I plan- och genomförandebeskrivningen menar man på att det krävs en gemensam uteplats placerad i skyddat läge med ljudnivåer som inte överskrider 50 dBA. Vidare hävdar man i planhandlingarna att fasader vars bullernivå uppgår till max 55 dB(A) (där minst hälften av bostadsrummen ligger) kan åstadkommas med delvis inglasning av balkongerna. Detta då man i bullerutredningen menar att "Enligt Boverket kan man med glasning mot trafik och andra ljudkällor samt eventuellt något ljudabsorberande material i ett delvis öppet utrymme nå en bullerdämpning på upp till cirka 5 dB". Man hänvisar till Boverkets handbok "Bullerskydd i bostäder och lokaler" utgiven av Boverket 2008.

I sitt samrådsyttrande begärde miljö- och hälsoskyddsförvaltningen att bullerutredningen skulle kompletteras med alternativa åtgärder som kan vidtas för att 3 § Förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader kan uppfyllas samt kostnadsredovisning av åtgärderna.

Bullerutredningen har till granskningsskedet kompletterats med ett avsnitt om bulleråtgärder med hjälp av bullerskärmar.

I utredningen framgår det att Bäst effekt har en skärm som placeras nära väggkant. Effekten är god för de nedre två- till tre våningsplanen med en dämpning på upp till 10-15 dB. Effekten av skärmen är dock marginell för

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 90 (forts)

Dnr 2015-000151

merparten av de högre våningsplanen och för att skydda sidofasaderna behöver en skärm vara i storleksordningen 250 meter lång. Med en vägnära skärm skapas nivåer som inte överskrider 55 dB(A) på stora delar av sidofasaderna på punkthusen. Någon närmre sammanfattande bedömning, kostnadsredovisning eller skälighetsavvägning framkommer inte i bullerutredningen eller planhandlingarna.

Övervägande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det i planhandlingarna inte är visat att de ljudnivåer som anges i 4 § Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader inte riskerar att överskridas för vissa bostäder inom planområdet. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har efter det tidigare samrådsyttrandet vid upprepade möten och e-postkorrespondens med Stadsbyggnadskontoret uppgett att miljö- och hälsoskyddsförvaltningen anser att den föreslagna lösningen med delvis inglasade balkonger inte är en tillämplig lösning för att åstadkomma en tillräcklig dämpning av bullerutsatta fasader.

I samrådsredogörelsen framgår det även att Länsstyrelsen i Hallands län menar att planbestämmelsen som sådan överensstämmer med förordningen om trafikbuller men att Länsstyrelsen anser dock att åtgärden att delvis glasa in fasaden och balkongerna inte är en acceptabel lösning.

Vad man får förstå av planhandlingarna avser man inte att tillämpa de ljudnivåer som anges i 3 § Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader utan avser att tillämpa 4 § som lyder:

”4 § Om den ljudnivå som anges i 3 § första stycket 1 ändå överskrids bör

1. minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden, och
2. minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida där 70 dBA maximal ljudnivå inte överskrids mellan kl. 22.00 och 06.00 vid fasaden.”

I plan- och genomförandebeskrivningen och tillhörande bullerutredning framgår det att de beräknade ekvivalenta ljudnivåerna uppgår till 62 dB(A) vid de mest utsatta fasaderna. De byggnader vars ekvivalenta ljudnivåer uppgår till 62 dB(A) på en fasad har även sidor med ekvivalenta ljudnivåerna som uppgår till som mest 58 dB(A), se bild 1.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 90 (forts)

Dnr 2015-000151

Bild 1 Högsta ekvivalenta ljudnivå per del av fasad bild från bullerutredning WSP 2016-09-09

Gällande maximala ljudnivåer visar bullerutredningen att de maximala ljudnivåerna uppgår till 72 dB(A) på den mest utsatta sidan och upp till 71 dB(A) på den näst mest utsatta sidan, se bild 2.

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 90 (forts)

Dnr 2015-000151

Bild 2 Högsta maximala ljudnivå per del av fasad bild från bullerutredning WSP 2016-09-09

För att kunna innehålla de riktvärden som anges i Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader avser man att hänvisa till Boverkets handbok "Bullerskydd i bostäder och lokaler" utgiven av Boverket 2008. I handboken hänvisar man till att det står att man med glasning mot trafik och andra ljudkällor samt eventuellt något ljudabsorberande material i ett delvis öppet utrymme nå en bullerdämpning på upp till cirka 5 dB. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen får förstå det som att man hänvisar till sida 38 i Boverkets handbok "Bullerskydd i bostäder och lokaler". På sida 38, avsnittet 4.3.5 Ljudtrycksnivå framför fasad och på uteplats, framgår det följande:

"Vad som ska räknas som uteplats kan behöva diskuteras i det aktuella projektet. Ett krav som kan ställas är att den ska vara ändamålsenlig för samvaro intill en bostad eller lokal. För att balkonger ska räknas som uteplats krävs normalt att ljudnivåerna uppfyller riktvärdena, samt att vädring kan ske via balkongen. En inglasning måste vara öppningsbar, eller omfatta endast en del av balkongen. Med glasning mot trafik och andra

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------

MHN § 90 (forts)

Dnr 2015-000151

ljudkällor samt eventuellt något ljudabsorberande material i ett *delvis öppet* utrymme kan bullerdämpningen bli upp till cirka 5 dB.”

Det förefaller vara så att man i texten diskuterar ljudförhållanden för uteplatser och hur man kan tillämpa ljuddämpning för uteplatser, inte för fasadvärden. Ingenstans i planhandlingarna, eller i den bullutredning som har tagits fram, framgår det till vilken grad åtgärden med delvist inglasning kommer att bullerdämpa i det här aktuella fallet.

En bullerdämpning på *upp till* 5 dB kan vara allt från 1 dB bullerdämpning till 5 dB, vilket i värsta fall hade kunnat ge en ljudnivå för byggnadernas sidor på 57 dB(A). Man har alltså inte tydligt visat vilken bullerdämpning som faktiskt kommer erhållas med den föreslagna lösningen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill även påpeka att det inte anges huruvida bullerdämpningen kan tillämpas för den ekvivalenta ljudnivån eller den maximala ljudnivån.

Det verkar förefalla sig som så att meningen om bullerdämpningen med upp till 5 dB är ryckt ur sitt sammanhang för att man önskar tillgodoräkna sig en bullerdämpning för bostadshuset utan att man påvisar dess egentliga effektivitet eller faktiska möjliga tillämplighet i det aktuella fallet.

Med beaktande av ovanstående anser miljö- och hälsoskyddsnämnden att det inte är påvisat att de ljudnivåer som anges i 4 § Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader inte riskerar att överskridas för vissa bostäder inom planområdet och avstyrker därför detaljplan för Alunskiffern 1 och del av Getakärr 6:44, Varbergs kommun.

Prot. utdrag: Stadsbyggnadskontoret
Miljö- och hälsoskyddsinspektör C Lagerblad

Justerandes sign	Utdragsbestyrkande	Datum
------------------	--------------------	-------